

ISSN 1331-226X Godina XLIV, br. 9. Rujan 2008.

Cijena 15 kn

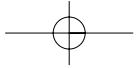
Apostoli novog
naraštaja
U borbi za život

Novi svijet

Pokret fokolara

**POČINJE VRIJEME
NAKON CHIARE LUBICH**

SADRŽAJ

Naslovnica:
Maria Emaus
Voce i Giancarlo
Faletti, nova
predsjednica i
dopredsjednik
Pokreta fokolara
(foto:Thomas
Klann)

6

9

12

22

24

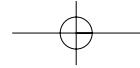
30

3 KOMENTAR Gdje je tvoj brat?	16 SPORT Sport, osoba i priroda	27 RAZGOVORI Prestaje li sakrament rastavom? Teorija nade Sigurni internet Polazak u vrtić
4 IZ ŽIVOTA Pravo lice Boga Riskirala sam	18 U DUBINU Trojstvo kao model društva	30 INTERVJU U borbi za život
5 RIJEČ ŽIVOTA Velika mjera ljubavi	20 VIJESTI Nastavite na Chiarinom tragu! Centar Chiare Lubich Planovi za neposrednu budućnost	33 UKRATKO Putovi dijaloga / 5
6 CHIARA Svetlo za današnje vrijeme Žena u novom čovječanstvu	22 SVJEDOČANSTVO Kocka ljubavi u Višnjjanu	35 CRTICE IZ SVAKODNEVNICE Prosjaci
9 OBLJETNICA Poteškoće i plodovi	24 SVJETSKI DAN MLADIH Apostoli nove generacije	36 IZ PRIRODE I kamen razmišlja
12 NAKON CHIARE Dati prvenstvo odnosima		

Mjesečnik Pokreta fokolara
Godina XLIV br. 9 rujan 2008.

Uredništvo i uprava: Novi svijet, Franje Račkoga 30, 48260 Križevci, tel.: (+385) 048 682282, fax: (+385) 048 270033; e-mail: novi-svijet@fokolar.hr, web stranica: www.fokolar.hr, **Izdavač i nakladnik:** Djelo Marijino - Pokret fokolara; **Glavna urednica:** Đina Perkov; **Uredničko vijeće:** Đina Perkov, Sonja Eterović, Ivana Cvetković, Zdenko Horvat, Bartolomej Zielinski; **Grafički urednik:** Bartolomej Zielinski; **Dopisnica iz Moskve:** Ivanka Šplajt **Suradnici:** Paola Glavurtić, Domagoj Sajter, Josip Planinić, Branimir Kovačević, Josip Buljan, Zdravko Tišljarić, Divna Bajkuša, Mirta Vranko; **Tisk:** FEROPROMS d.o.o., Zagreb. **Godišnja pretplata** 150 KN, donatorska 300 KN, za Europu: 33 EUR. Za kontinentale: 55 USD. Pojedinačni broj 15 KN. Uplate putem vašeg povjerenika ili na račun Pokreta fokolara broj 2360000-1101456527. Pod poziv na broj upišite vaš evidencijski broj koji se nalazi na gornjem lijevom uglu naljepnice. Novi pretplatnici koji još ne znaju svoj evidencijski broj upisuju pod poziv na broj 5000, a kopiju uplatnice moraju obvezatno poslati na uredništvo. **Devizni račun:** PRIVREDNA BANKA ZAGREB D.D., 10000 Zagreb, Račkoga 6, Croatia, SWIFT CODE: PBZGHR2X IBAN HR77 2340 0091 1100 8789 2

Tiskanje ovog broja započeto je 14.08.2008.

KOMENTAR

GDJE JE tvoj brat?

Nakon duge pripreme trodnevni sastanak čelnika zemalja G8 održan u Toyaku, na japanskom otoku Hokkaido, završio je samo usuglašenim stajalištem o klimatskim promjenama: potrebno je drastično smanjiti emisiju stakleničkih plinova. Ali bez žurbe, do 2050. godine. Možda zato da se ostavi prostora odluci pojedinih država ili ne-odluci onih koje se ne smatraju krivima za zagadenost što su je prouzročili moćnici. A zagrijavanje planeta smatra se jednim od najvećih izazova našega vremena.

O drugim temama zaključni dokument predlaže standardne formule, tipične za međunarodne sastanke na vrhu. Završne odluke malo odgovaraju očekivanjima prije susreta. U Toyaku je prevladavala retorika obećanja o izdvajajući sredstava, doprinosima, planovima djelovanja, koji nikad nisu postali operativni. Na to je podsjetio Benedikt XVI. uoči susreta, povezujući poziv na solidarnost sa zahtjevom da se ostvare "obvezne preuzete ne prethodnim skupovima". Krajnje siromaštvo, glad, bolesti i nepismenost na dnevnom su redu svakog sastanka G8, ali se na svakom skupu zajedničko obvezivanje smanjuje, dok raste interes za posebne dogovore.

Iako predstavljaju preko 850 milijuna ljudi i 40 posto svjetske ekonomije, zemlje G8 nisu izraz zajedničkih vrijednota, nego paralelnih interesa.

Danas se i inače premalo se govori o očitoj činjenici da je glad na jednoj strani svijeta bolestan odnos a ne neovisna datost. Između gladi najsiromašnijih i hiperpotrošnje Sjevera postoji jasna i jaka povezanost. Ako ozbiljno želimo promijeniti sadašnje stanje čija je značajka bogata manjina i siromašna većina (ne samo siromašna hranom nego i pravima i slobodom), moramo premjestiti pozornost s ekonomskog i političkog područja (koji ostaju bitni) na područje kulture.

Chiara Lubich je prije više godina imala proročke ideje kada je pokrenula ekonomiju zajedništva i rekla: "Bez nove kulture ne može se stvoriti nova ekonomija". Nije slučajno da se dio dobiti poduzeća ekonomije zajedništva koristi za kulturnu formaciju ne samo ljudi koji primaju pomoć, nego nadasve onih koji daruju dobit.

Promjena načina života je potreban uvjet da dođe do preokreta u rješavanju problema gladi u svijetu. Tu promjenu trebale bi provesti i ekonomski slabije razvijene zemlje, no nadasve bi se trebali promijeniti oni koji bi htjeli pomagati.

Prva stvar koju bi trebalo učiniti da se pobijedi glad u svijetu je stoga postaviti osobni život, život zajednice, politički i institucijski život na umjerenosti i na zajedništvu, trošiti manje i drugačije, nagrađujući inicijative kao što su pravična trgovina, doista odgovorna poduze-

ća, etičko financiranje, a ne proizvode visoke štetnosti za okoliš i društvo. Bijeda, glad i kriza okoliša su previše međusobno povezane da bismo se s njima mogli odvojeno suočiti.

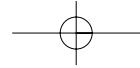
U Knjizi postanka, koja nije samo religijski nego i veliki antropološki kodeks naše civilizacije, nalazimo snažnu uputu u vezi s tim. Kad Bog Adamu i

Dina Perkov

Ako želimo promijeniti sadašnje stanje čija je značajka bogata manjina i siromašna većina, moramo premjestiti pozornost s ekonomskog i političkog područja na područje kulture

Evi povjerava Raj zemaljski, traži od njih da ga čuvaju. Kad je Kain ubio Abela, a Bog ga upitao: "Gdje je tvoj brat?", on je odgovorio: "Zar sam ja čuvar brata svoga?" Tko nije sposoban čuvati brata svoga, nije se sposoban brinuti ni za zemlju.

No ako nismo čuvari, onda smo ubojice, nema trećeg, neutralnog puta. Samo veliki kulturni preokret kojim će se od uzajamne ravnodušnosti tržišta prijeći na brigu, može usmjeriti k rješenju veliku krizu okoliša, etičku i društvenu krizu našega vremena.

IZ ŽIVOTA

PRAVO LICE BOGA

Imao sam 6 godina kada je moja majka otišla od kuće. Nakon toga je život nas četvoro braće s ocem postajao sve teži: svaki se dan pijan vraćao kući i često nas je tukao, bez razloga. Bilo je nepodnošljivo. Jednog dana moj stariji brat odluči otići na policiju da ga prijavi. Otac je otišao u zatvor, a nas su odveli u dom. U tom okruženju nisam nalazio mira: teškoća je bilo na sve strane. Jedne noći potajno smo pobegli i za neko vrijeme našli utočište kod rodbine. Kad je socijalni radnik našao jednu novu obitelj za mene i moja dva brata, opet sam se prestrašio. Međutim, u ljubavi te nove obitelji otkrio sam pravo lice Boga: Boga Ljubav. Nikad prije to nisam doživio.

sve rane moje prošlosti. Ali kamo krenuti? Što za mene znači ljubiti? Jednog dana sam dobio poziv i sudjelovalo na velikom susretu u Rimu. Bio je to izvanredan doživljaj. Naslutio sam da moja žeđ za velikim, pravim idealom za kojega želim živjeti, nailazi na odgovor. Nakon nekog vremena čekalo me odsluženje vojnog roka koji je u Grčkoj obavezan. Bio sam zabrinut jer ću se opet naći u okruženju siromašnom onim vrjednotama koje sam upravo otkrivaо.

Dok sam spremao torbu, sa sobom sam uzeo i jednu knjigu Chiare Lubich koju mi je netko dao. U dugim satima provedenim na straži, kada je to bilo moguće, vadio sam je iz džepa i čitao... Svjetlo evanđelja koje mi je Chiara objašnjavala bilo je tako snažno da me podržavalo u tim mjesecima. I ja želim tako ljubiti, bez ograničenosti. Želim bolje

naučiti umijeće ljubavi, a zatim ga ponijeti u moju zemlju Grčku. Zaista mogu reći "ljubav sve pobjeđuje."

(L. K. – Grčka)

arhiv VCG

Sada vidim da su nas ti novi roditelji ljubili "dajući život" za nas, od prvog dana i zauvjek. Uz njih sam malo po malo otkrivaо da ljubav polako cijeli

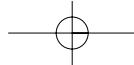
RISKIRALA SAM

Na zadnjoj godini fakulteta moja kolegica i ja počele smo raditi u jednom poduzeću. Kad sam ušla u ured, na svoje novo radno mjesto, odmah sam primijetila da je na zidu objesena fotografija na kojoj je pogaćeno dostojanstvo žene.

Moja mi je kolegica savjetovala da ništa ne govorim, jer tako je teško dobiti posao, pa je bolje ne riskirati da izgubim ovaj. No ja nisam mogla ostati ravnodušna, jer bi to značilo odobravati nedostatak poštovanja prema ženama, a ja sam željela ostati vjerna svojim životnim idealima. 'Ali što će misliti ostali kolege iz ureda?', pomislila sam.

Dan kasnije sam se ohrabrilala i čim sam ušla u ured, sa zida sam skinula tu fotografiju. Kolege ne samo da se nisu protivili, nego je od toga dana odnos među nama postajao sve dublji. Ja sam naučila koliko je važno da budem protagonist u okružju gdje živim, ne osuđujući nikoga, ali da ne budem ravnodušna pred onim što se događa.

(M. T. – Poljska)

RIJEČ ŽIVOTA

VELIKA MJERA ljubavi

**Chiara
Lubich**

"**Lj**ubite svoje neprijatelje". Kako li je to snažno! Kako potpuno preokreće naš način razmišljanja i potiče nas da učinimo zaokret u upravljanju vlastitim životom!

Jer... ne krijmo toga, ponekog neprijatelja – malog ili velikog – imamo svi.

Eno ga za vratima susjednog stana; u onoj je tako antipatičnoj gospodi spremnoj na spletkašnje koju nastojim izbjegći svaki puta kad postoji opasnost da uđe sa mnom u lift...

Eno ga u mom rođaku koji je prije trideset godina nanio nepravdu mom ocu, pa ga više ne pozdravljam.

Sjedi za tvojom školskom klupom i nikada, nikada ga nisi pogledao u oči od kada te tužio profesoru...

To je ona djevojka s kojom si hodao, a poslije te ostavila na cjedilu i krenula s drugim.

To je onaj trgovac koji te prevario...

To su oni koji u politici ne misle kao mi, pa ih proglašavamo svojim neprijateljima.

Ima, i bilo je uvijek onih koji vide neprijatelje u svećenicima pa mrze Crkvu.

Sve njih i bezbroj drugih koje nazivamo neprijateljima *treba ljubiti!*

Ljubiti?

Da, Ijubiti! I nemojmo misliti da se možemo olako izvući mijenjajući osjećaj mržnje u neki drugi, tek malo dobrohotniji.

Potrebno je mnogo više!

Čuj što Isus o tome kaže:

"**Ljubite svoje neprijatelje, dobro činite svojim mrziteljima, blagoslivljajte one koji vas proklinju, molite za one koji vas zlostavljaju.**"

Vidiš? Isus želi da zlo pobijedimo dobrim. On hoće konkretnu ljubav.

No kako to da Isus daje takvu zapovijed?

Jednostavno: On hoće oblikovati naš život po uzoru na Boga, svoga Oca, koji daje "da sunce njegovo izlazi nad zlima i dobrima i da kiša pada pravednicima i nepravednicima".

Upravo to. Nismo sami na ovome svijetu: imamo Oca i moramo mu sličiti. Osim toga, Bog ima pravo na takvo naše ponašanje jer dok smo još bili njegovi neprijatelji, dok smo još bili u zlu, on nas je prvi² Ijubio, poslavši nam svoga Sina koji je na tako strašan način umro za svakoga od nas.

"**Ljubite svoje neprijatelje, dobro činite svojim mrziteljima...**"

Tu je lekciju naučio mali Jerry, crni dječak iz Washingtona koji je zbog visokog kvocijenta inteligencije bio uvršten u specijalni razred sa svim bijelim dječacima. No inteligencija mu nije bila dostatna da bi njegovi drugovi shvatili kako im je jednak. Njegova crna koža izazivala je opću mržnju. Na Božić su svi dječaci izmijenili darove, zanemarivši Jerryja. Dječačić je tada zaplakao - razumije se! No došavši kući pomislio je na Isusove riječi: "Ljubite svoje neprijatelje" i u dogovoru s mamom kupio darove koje je s ljubavlju podijelio svoj svojoj bijeloj braći.

"**Ljubite svoje neprijatelje, dobro činite svojim mrziteljima...**"

Kakve li boli za Elizabetu, djevojčicu iz Firence, kad je čula da je skupina vršnjaka ismjejuće dok se toga dana penjala stepenicama prema crkvi, odlazeći na misu! Iako je poželjela reagirati, nasmiješila se,

"**Ljubite svoje neprijatelje, dobro činite svojim mrziteljima, blagoslivljajte one koji vas proklinju, molite za one koji vas zlostavljaju.**"

(Lk 6, 27-28)

a kad je ušla u crkvu puno se *molila* za njih. Na izlazu su je zaustavili i upitali za razlog takva ponašanja. Ona im je objasnila da je kršćanka i da zato mora uvijek ljubiti. Izrekla je to vatrenim uvjerenjem. Njezino je svjedočanstvo bilo nagrađeno: sljedeće je nedjelje vidjela sve te mladiće u prvom redu crkve, iznimno pozorne.

Tako djeca prihvataju riječ Božju. Zato su *velika* pred Njim.

Možda bi i mi trebali tako postupiti u sličnim situacijama, tim više što ćemo biti suđeni onako kako sudimo drugima. Mi, naime, dajemo Bogu u ruke mjeru kojom će nam On mjeriti³. Ne molimo li: »Otpusti nam duge naše *kako* i mi otpuštamo dužnicima našim«⁴? Zato ljubimo neprijatelja! Samo se tako može izgladiti nejedinstvo, srušiti prepreke, izgraditi zajednicu.

Je li to teško? Je li mučno? Ne da nam spavati pri samoj pomisli? Hrabro! Nije kraj svijeta: maleni napor s naše strane, zatim će 99% učiniti Bog i... u našem će srcu poteći rijeka radosti.

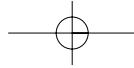
□

¹ Usp. Mt 5, 45;

² Usp. 1 Iv 4,19;

³ Usp. Mt 7,2;

⁴ Mt 6,12.

CHIARA

Autor članka
prof. dr. Giuseppe
Maria Zanghi

Chiang Mai je grad na sjeveru Tajlanda, središte važnog budističkog sveučilišta, prepunog mladih redovnika koji se kroz studij pripremaju za život sljedbenika Bude. To je sveučilište prije nekoliko godina izrazilo želju da Chiara Lubich govori mladim redovnicima i profesorskom kolegiju o svojem životu. Chiara je govorila o Božjem pozivu, izboru Boga Ljubavi, o nastanku pokreta obnovljenog kršćanskog života, otvorenoga i nekršćanima, o stvarnosti Božje prisutnosti u srcu onih koji ga traže iskrena duha i o prisutnosti Boga među njima.

Nazočio sam tom susretu. Mogao sam doživjeti kako su redovnici pozorno slušali (bilo je i nekoliko redovnica): oči su im se ispunjale svjetlošću, a radost je postajala sve veća. Dugi završni pljesak nije bio formalan čin: bila je to zahvala za susret s Bogom.

Sjećam se promišljenih riječi kojima je prečasni Ajan Tong, stari redovnik i učitelj mnogim studentima, pozdravio Chiaru dok ju je predstavljao: "Kada Bog upali svjetlo koje osvjetljuje tamu što nas okružuje, svjetlo koje nas vodi k Bogu, mi ne gledamo tko nam nosi to svjetlo, je li to muškarac ili žena. Za nas je to poslanik ili poslanica Božja, bez obzira na naše različitosti. Mi je slijedimo, zahvaljujući Bogu za dar."

Chiara je dar svjetla za mene. Za mnoge. Za današnje vrijeme.

Da je naše vrijeme označeno velikim tminama to nije nepoznato. Chiara mi je dala otkriti zvijezdu Danicu, ono jasno svjetlo koje sam tražio a nisam nalazio. Preko nje Bog je zabilao u mojem srcu i u mojojem razumu. Crkva mi je postala

SVJETLO za današnje vrijeme

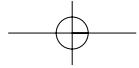
Jedan od prvih svjedoka avanture Chiare Lubich piše o snazi i dubini njezinog sjajnog prijedloga

veliki dom nade, a svijet sa svim svojim narodima prostor očitovanja Boga ljubavi koji nas traži, koji nas nastavlja tražiti, ma kakvi mi bili. Bez posebnih privilegija, jer svi smo njegova stvorenja; za sve je umro njegov Sin; na sve je izliven Duh Ljubavi.

Otvorila mi se budućnost koja se odvojila od sivila sadašnjosti. Nije to utopijska budućnost: njezino je mjesto Golgota, prazan grob. Trojstvo!

Vidio sam kako se oko mene plete mreža, nježna i snažna istodobno, u koju se svijet sakuplja, preobražen u žive oči

**Giuseppe
Maria
Zanghi**

Bina Perkov

one iste moje nade.

Sve je to bila istina u Chiarinu životu. Puna žara i spokojna istodobno. Vedra u poteškoćama. Nikad u sumnji jer "Gospodin uskrsnu!"

"Ovo složeno, proturječno i neobjašnjivo putovanje prema smrti koje je život svih nas" (Ernesto Sabato) postalo je izlazak iz smrti u život. Izlazak čija je logika u logici Raspetoga-Uskrsloga, prema onome životu u kojem više nema zalaza.

Ne treba misliti da je sve ovo što pišem samo olako bježanje od poteškoća; da želim vidjeti svjetlo tamo gdje je tama. Jer ovo svjetlo koje je Chiara predstavila svijetu nije teorija niti ideja. To svjetlo je lice jednog raspetog Čovjeka. To je izmu-

čeno tijelo umrlog i pokopanog Čovjeka. Čovjeka koji je ušao – On Svjetlo – u odsutnost svjetla zbog odsutnosti Boga od Njega – Boga.

Ali Čovjeka koji je treći dan uskrsnuo! I živ je! I nastanio se – on koji sjedi zdesna Ocu – među nama. Ako mu mi dopustimo da prebiva među nama, ljubeći jedni druge; slijedeći najdublji poziv naše naravi muževa i žena, u milosti i spasenju koje nam je darovao.

Nema prekida između kršćanske nade i tjeskobnog poricanja tolikog današnjeg svijeta.

Raspeti-Uskrsli pripitomio je postojeće duševne rastrojenosti. Ovaj svijet razapet u proturječjima, na umoru zbog odbacivanja života, pozvan je na uskrsnuće. I što je bliži smrti, to je bliži uskrsnuću.

Pod uvjetom da naš život ne bude bijeg od surovog i teškog svijeta. Da ne bude utvrđivanje unutar zidova koji nas razdvajaju, braneći nas od agresivne tmine.

Isus je išao ususret onome tko ga je tražio da ga uhiti. Bio je razapet izvan zidova svetoga

grada, tamo gdje je vlast bezobličnoga, kaosa. Zatvoren je u grob. A nije li grob kraj nade? Ali kamen kojim je zatvoren, bio je dignut. Mučan teret negativnoga, negacije, ne može zadržati nekoga tko je živ životom Božjim.

Isus od nas traži da ne pobegnemo od ovoga svijeta – traži nadasve da ne pobegnemo od njega s ocjenom da je osuđen na konačnicu bez iskupljenja koja ne dolazi od Boga ljubavi.

Sam svijet, okrvavljen i u bijegu od Istine, čuva u svojoj dubini jedan zaziv, jedno iščekivanje na koje samo Bog može odgovoriti. A njegov je odgovor bio Raspeti-Uskrsli.

Chiara mi je dala razumjeti da ja, ti, svatko od nas, svi mi zajedno, moramo biti taj živi odgovor, spušten s Golgote i praznoga groba na golgotu i u još zatvorene grobove današnjice.

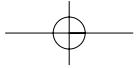
Kršćanska nada ima jednu svoju grozotu; grozotu Križa i Uskrsnuća. Chiara, danas u punini Svjetla, ostaje za nas svjetiljka koja gori. Istinska više nego ikad. □

*Karizma jedinstva
je dar svjetla za
mnoge*

*Chiara Lubich
1997. u Chiang
Maiju u Tajlandu
susrela se s
mladim
budističkim
redovnicima i
redovnicama,
odgovarajući na
poziv da govorí o
svom duhovnom
iskustvu*

M.Casibolo/Centro S. Chiara

CHIARA

Chiara Lubich u Fontemu, u istočnom Kamerunu s dva fona – kralja plemena Bangwa (desno) i kralja obližnjeg plemena Fonjumetaw (lijevo) – koji jedan drugome obećavaju uzajamnu ljubav među različitim etničkim skupinama

M.Casabolo/Centro S. Chiara

ŽENA u novom čovječanstvu

Njezino "biti žena" izravno je proizlazilo iz dubine iskustva s Bogom

Lucia Fronza Crepaz

"Nalazila sam se usred prašume plemena Bangwa, u Kamerunu. Zadivljen velikom proširenosti Pokreta na svih pet kontinenata, njihov kralj okrenuo se k meni i rekao: 'Vi ste žena i stoga ne vrijedite ništa. Recite mi kako je došlo do svega ovoga?' Uvjeravam vas da pred ovom tvrdnjom nisam osjetila nelagodu, jer sam znala da ono što sam ispričala nije bilo djelo jedne žene nego djelo Božje." Tako je Chiara u Londonu 1977. započela svoje izlaganje prigodom uručivanja nagrade Templeton. Njoj je sve uvijek bilo sasvim jasno!

Ali koliko je na nastanak, organizaciju i širenje Pokreta fokolara moglo utjecati to što je na nje-

govim počecima bila jedna žena? Chiara nikad nije razmišljala o tome, ali po onome što je Pokret ostvario i kako je to ostvario nije se mogao zaboraviti poseban dar što mu je na čelu bila žena.

Izvorni identitet njezine osobnosti nije bio označen zahtijevanjem, nego je ono izravno proizlazilo iz dubine njezina iskustva s Bogom. To je osobito dolazilo do izražaja kada je govorila o liku Marije koja je bila lijepa i uzvišena u tome što nije bila nositeljica vlasti, nego je snagom svoga života naglašavala prvenstvo ljubavi.

Kada je tako familijarno opisivala marijanski profil, kao karizmatični skup svjetla i ljubavi koji podržava petrovski profil.

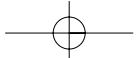
Kada je znala potisnuti žurbu tipičnu za utemeljitelje kako bi ostala vjerna svome poslanju da uvijek najprije izgradi jedinstvo; kada je u teškim situacijama znala sve riskirati da bi zadрžala dobar odnos s drugom osobom.

Kada se, govoreći vrlo raznolikim skupovima političara, nije bojala pozvati sve na politiku kao poziv, kao poziv na ljubav, što je istinska bit vlasti. Njezini programski sloganji, plod njezine intimne bliskosti s riječima Evandelja, ostali su u mnogim parlamentima svijeta: "Ljubiti domovinu drugoga kao svoju... Ljubiti stranku drugoga kao svoju..."

Ali njezino majčinstvo, koje je postalo sveopćim po djevičanstvu izabranom iz ljubavi, osobito se moglo uočiti kad nas je poučavala da je umijeće ljubavi, sa svojim umnožavajućim učinkom, jedino umijeće koje može uključiti sve ljudе u sveopći naum mira i bratstva.

Govoreći o posebnom pozivu žene u Crkvi i društvu 1989. godine je rekla: "Postoje žene koje su realna nada, jer Duh Sveti djeluje u njihovu korist." Preko nje se sigurno izrazio kao onaj koji čini sve novo.

OBLJETNICA

Početak sedamdesetih godina u Hrvatskoj je političkoj i društvenoj zbilji obilježen procvatom, a kasnije i slomom Hrvatskog proljeća. Zanimljivo je da su upravo u to vrijeme kada se "u tadašnjem hrvatskom društvu, u širokim slojevima stanovništva, počela buditi želja za stvaranjem širih prostora slobode i ljudskosti, prije svega u priznavanju čovjekove nacionalne slobode i prava", počela klijati sjemena ideala jedinstva koji je doprinio duhovnom proljeću hrvatskog društva. I dok su vlasti silom

Dina Perkov

POTEŠKOĆE i plodovi

U prigodi četrdesete obljetnice Pokreta fokolara u Hrvatskoj nastavljamo pripovijedanje Raffaelle Bronzino koju je Chiara Lubich 1968. poslala u Zagreb da prati rast Pokreta fokolara u zemljama jugoistočne Europe

gušile jedan pokret, drugi je već puštao svoje korijenje.

Bog, naravno, nije odsutan iz ljudske povijesti. On šalje svoje darove kako bi izašao ususret očekivanjima ljudi i odgovorio na probleme tipične za određeno vrijeme i prostor. U tom smislu i širenje Pokreta fokolara u Hrvatskoj možemo promatrati kao odgovor na potrebu za duhovnim prostorima slobode, baš kao što je Hrvatsko proljeće bilo odgovor na potrebu jednog naroda za svojim nacionalnim pravima i slobodama. A svi oni koji su iskreno i savjesno ulagali svoje snage u jedno ili u drugo, imaju zasluge pred ljudima i pred Bogom.

Veza s Hrvatskim proljećem jasno se iščitava u događaju iz 1972. godine, o kojemu nam svjedoči Raffaella, kada je na

Fratrovcu u Zagrebu počinjao Marijapoli. Istoga je dana na Mirogoj bio posljednji ispráćaj od Pere Pirkera, velikog moralnog lika Hrvatskog proljeća.

Evo osvrta Raffaelle Bronzino na to razdoblje djelovanja Fokolara.

Dobrodošlica mjesne Crkve

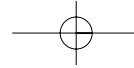
Kad sam došla u Hrvatsku, znala sam da ne možemo imati javne manifestacije, kako sam to bila navikla u Italiji. Nismo se mogli okupljati ni u privatnim kućama. To mi nije nedostajalo jer ideal koji smo otkrili – Boga ljubav kojega smo željeli nositi posvuda – trebalo je naviještati od usta do usta. Nije se mogao koristiti telefon, niti tisak, jer Pokret fokolara nije bio dozvoljen. Bog je to možda predvidio

zato da idemo u dubinu. Riječ života je izdavao jedan svećenik u svojoj župi², Pokret se nije mogao navesti kao izdavač. Mi smo bili evanđeoska duhovnost, a naši odgovorni bili su biskupi. Zato smo isli naprijed sigurni.

Ovdje ne mogu a da se sa zahvalnošću ne sjetim kardinala Kuharića (tada zagrebačkog nadbiskupa) koji je za nas bio doista otac, zaštitnik. On bi dolazio na sve naše veće susrete, primjerice na Marijapoli na Odru, na Fratrovac, na susrete za mlade. Ostao bi cijeli dan s nama, ponekad bi kao i mi za ručak dobio sendvič. Mjesna Crkva uvijek nam je iskazivala veliku dobrodošlicu.

Naravno, nismo radili propagandu. Pa i onda kada smo znali da je među nama netko koga je policija poslala da sluša o čemu

**Đina
Perkov**

POTEŠKOĆE I PLODOVI

ličnosti Hrvatskoga proljeća (Pero Pirker, opp), pa se na Mirogoju okupilo puno ljudi a sve je nadgledala tadašnja milicija. Još i danas mi u ušima odzvanja skandiranje mnoštva: Pero, Pero!, zvuk helikoptera i velika napetost u zraku.

Na Fratrovac su svi sretno stigli, različitim putovima jer smo poslali nekoliko naših ljudi da ih doprati. Počeli smo taj Marijapoli u prepunoj dvorani, s velikom radošću i sa sigurnošću da mi gradimo nešto što može biti odgovor na mržnju, na sve poteškoće, pa i u tom trenutku kada se jedan narod osjećao potlačen. Bili smo sigurni da je istinska sloboda ljubav koja je na Marijapoliju kružila među svima.

Takva situacija je trajala. U međuvremenu se iz Dubrave naš fokolar preselio u Novi Zagreb, u Utrine. Tog dana ustale smo jako rano. Kad smo pogledale kroz prozor, vidjele smo da na svakom ulazu u obližnje zgrade policajci kontroliraju dokumente. Aurora je tada izašla da vidi situaciju, pod isprikom da ide u dućan. Kad se vratila rekla mi je da moram otići jer ako počnu kontrole po stanovima, mogli bi me otkriti. Gledala sam s prozora policajce sa psima. Uhitili su neke mlade ljudi i naredili im da kopaju kanal.

Širenje Pokreta fokolara u Hrvatskoj možemo promatrati kao odgovor na potrebu ljudi za duhovnim prostorima slobode. Na slikama prizori s Marijapolija na Fratrovcu i Ondri kraj Zagreba, sedamdesetih godina.

govorimo, to nas nije brinulo jer mi smo govorili o ljubavi Božjoj, o ljubavi prema braći. Morali su biti zadovoljni kad su nas slušali.

Ja u to vrijeme nisam govorila u javnosti. Ali nastojali smo sva izlaganja pripremiti u jedinstvu, da ono što se kaže bude izraz Isusa među nama. I donosilo je puno plodova.

Hrvatsko proljeće

Bilo je i težih momenata, osobito početkom sedamdesetih godina, u vrijeme trajanja i nakon gušenja Hrvatskog proljeća. Policijske kontrole tada su bile učestale, a moj boravak u zemlji ilegalan. Prvih godina sam išla na tečaj jezika i imala sam dozvolu boravka, ali kasnije je nisam imala na temelju čega tražiti, budući da nisam mogla raditi. Uvijek sam se bojala da mi pri nekoj kontroli ne pregledaju dokumente i vrate me u Italiju, ne zbog sebe, naravno, nego zbog Pokreta koji se širio, a ja sam trebala učiniti sve da ostanem. U takvim okolnostima živjela sam sve do demokratskih promjena 1990.

Sjećam se jednog jako teškog trenutka godine 1972. Organiz-

rali smo Marijapoli kod isusovaca na Fratrovcu, u Zagrebu. Trebali su doći ljudi iz cijele Jugoslavije i svi oni prolazili su pješke preko groblja Mirogoj. Baš toga jutra vrlo rano, možda u 4-5 sati, helikopteri su nisko nadljetali nad tim dijelom grada. Situacija je bila vrlo napeta. Nismo znali što učiniti, da li javiti našima da ne dolaze, jer tada su okupljanja bila zabranjena. Kad bi nas otkrili mogli bismo imati velikih problema. S druge strane, sve je već bilo pripremljeno, a ljudi više nismo mogli zaustaviti. Sjećam se da sam se u jednom trenutku obratila Isusu: "Ti znaš da smo mi ovdje zbog Tebe, susrećemo se da bismo se ohrabrili, a potom otišli posvuda i svima nosili tvoju ljubav, i u ovom trenutku boli za Hrvatsku."

O čemu je zapravo bila riječ i zašto tolike kontrole? Upravo toga dana, 3. kolovoza, bio je sprovod jedne

Tada smo ocijenile da je bolje da na neko vrijeme odem u Italiju i vratim se kad se situacija smiri. Sjećam se da smo motrile kada će se policajci premjestiti s ulaza naše zgrade, a onda smo otrčale prema tramvaju. Uzela sam malu torbu da bih bila što manje upadljiva. Aurora se vratala, ja sam otišla u Ljubljani, a potom u Italiju, u Trst. Bilo mi je teško jer joj nisam mogla niti javiti da je sve dobro prošlo. Aurora mi je kasnije izrazila svu svoju tjeskobu što tada nije više znala kamo sam iščezla i jesam li uopće stigla do cilja. Sve te trenutke neizvjesnosti, a bilo ih je puno, pomogla nam je savladati vjera da se u neizvjesnosti pojavit Isus i ti ga moraš ljubiti. Vidjeli smo da je ta ljubav kasnije donosila puno plodova.

Prijelaz preko granica

Tih godina Chiara je otvorila fokolar u Trstu s namjerom da se izade u susret zemljama Istoka, konkretno Jugoslaviji. Tako sam i ja u njemu imala svoj kutak. Zbog blizine s Italijom, a time i lakše komunikacije sa Centrom Pokreta u Rimu, središte zone se iz Zagreba preselilo u Ljubljani. No susreti za cijelu Jugoslaviju i dalje su se održavali u Zagrebu.

Sva dokumentacija i izvješća o razvoju Pokreta u Jugoslaviji nalazila su se u Trstu. To je značilo da sam barem jednom mješevno trebala otići tamo. Prijelaz preko granice uvijek je bio povezan s neizvjesnošću i strepnjom, razumije se, jer nisam imala dozvolu boravka. Osim toga uvijek sam sa sobom imala ponešto 'nedopuštenog' materijala, unatoč svoj opreznosti. Mi smo, naime, sve pisane kao i audiovizualne materijale iz Rima ostavljali u Trstu, a onda ih polako prenosili raznim kanalima, nakon što smo izbrisali sve

etikete ili odrezali logo na koverata na kojima je bilo ime Pokreta fokolara. Još i danas čuvamo te koverte.

Sve je to spadalo u vjerski materijal koji nismo smjeli unositi u zemlju. Kad bi nam ga otkrili, bilo bi posljedica. Unošenje vjerskog materijala zakonom se kažnjavalо baš kao i pornografski materijal, bilo je u istoj kategoriji!

Pri prijelazu granice imala sam sreću da su me skoro uvijek fokolarine iz Trsta automobilom dopraćale na slovenski dio, uz

da preminuo na Marijapoliju na Otri.

Nisam se toliko bojala zbog sebe. Meni su mogli reći da nisam poželjna i poslati me natrag, ali morala sam misliti na druge, one koji su primili stranu osobu a nisu je prijavili. Dakle, morala sam biti jako oprezna, ali sa svom vjerom da Bog želi da njegovo kraljevstvo napreduje. Postojala je i ta sigurnost da nam On neće dopustiti da napraviti pogrešne korake.

Pokret se razvijao baš zato što je bilo poteškoća. Tada je osobe

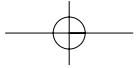
propusnicu, sa isprikom da su došle po benzin, kao i mnogi Talijani, budući da je bio jeftiniji. Na slovenskom dijelu bismo izašle iz auta i otišle u poštu pretvarajući se da idemo obaviti telefonski razgovor, a kad smo izašle, ja sam se ukrcala u auto fokolarna koje su došle po mene iz Ljubljane. Tako je to bilo skoro dvadeset godina. Za neometan prijelaz preko granice nakon 1983. uvijek smo molili našeg vlč. Ivana Kopića koji je iznena-

pogađala novost evanđelja, te knjige koju su znali napamet, baš kao što je svakome od nas susret s Pokretom pomogao vidjeti u Evanđelju stranice života, ne samo studija i meditacije. Kad smo ga živjeli, donosilo je plodove koje je Isus obećao, a mi smo ih doživjeli. Doista!

(nastavlja se)

1 Savka Dabčević Kučar, '71 Hrvatski snovi i stvarnost, Zagreb 1997., str. 17.

2 Franc Prelc u Portorožu, Slovenija

NAKON CHIARE

DATI PRVENSTVO odnosima

Maria Voce prva će naslijediti Chiari Lubich na mjestu predsjednice, a Giancarlo Faletti je novi dopredsjednik. Na Generalnoj skupštini Pokreta fokolara iščitava se želja za kontinuitetom i potreba za novinama

**Michele
Zanzucchi
i Paolo
Loriga**

*Novi
predsjednici
plješću Eli
Folonari, Gisella
Calliari, Silvana
Veronesi i Bruna
Tomasi, prve
Chiarine
sljedbenice*

Velika je radost na licima. Svečano ozračje ispunja središte Pokreta fokolara 7. srpnja. Toga se datuma treba sjećati i o njemu pripovijedati. No i prethodnih dana, dok je sve sazrijevalo za izbor nove predsjednice Fokolara, Marije Voce, pozvane sakupiti veliku baštinu Chiare Lubich. Generalna skupština koja broji 496 članova okupila se po prvi put nakon smrti utemeljiteljice, a vodila se po Statutu Pokreta fokolara odobrenom prošle godine u svom dopunjeno tekstu. Ali sve je bilo novo, sve neistraženo, sve je trebalo shvatiti, no ovoga puta bez Chiarine nadahnjujuće prisutnosti i njezine sigurne riječi. Nova predsjednica u svom prvom intervju ekskluzivno za *Citta' nuova* pojašnjava: "Počeli

smo u dubokom zajedništvu. Pokušali smo razumjeti koji je Božji naum s ovim tako važnim trenutkom, u vremenu nakon Chiare. Pomoć nam je bila njezina oporuka: 'Pokret će predvoditi Isus među nama'." Te su Chiarine riječi dakako vrijedile posebno kod izbora nove predsjednice.

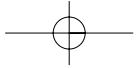
"Nastojali smo provesti u praksi tu Chiarinu smjernicu, osobito se zalažući da slušamo jedne druge, kako na plenarnim zasjedanjima, tako i u skupinama. I izgledalo je da se stvorilo pravo ozračje, no pokazalo se da to nije bilo dovoljno. Što se dogodilo? Iako su se svi trudili naslutiti što bi Chiara željela u tom trenutku, na glasovanju su se očitovalo dvije temeljne smjernice. Tako je s jedne strane isplivala želja da se ne ide suviše u nešto novo kako

se ne bi riskiralo da se promijeni ono što je Chiara izgradila, dok je s druge strane prevladavala svijest o novom razdoblju u Pokretu te da su potrebne novosti i kroz promjenu u članovima središnjih odbora. U subotu, 5. srpnja, u tri je glasovanja došlo do te polarizacije. Sama po sebi, ta situacija je mogla biti lako rješiva dijalogom, kojim bi se došlo do časnog kompromisa", pripovijeda nova predsjednica, te nastavlja:

"No zbog karizme jedinstva osjećali smo da nam nije dovoljan samo kompromis. Od nas se tražilo da svi sudionici skupštine dostignu ono jedinstvo duše koje će se kasnije izraziti u glasovanju za jednu ili za drugu osobu, nije važno koju. Zbog toga je odlučeno da se prekine rad na jedan dan, da bismo povećali zajedništvo među nama."

«Doživjeli smo preobražavajuću snagu karizme jedinstva», kaže Maria pojašnjavajući: "Ne bi nam mogla pomoći nijedna druga metodologija. Svatko je trebao biti spreman na potpuni oprost najprije vlastitih, a potom i tudi nedostataka, kao i pogrešaka kojih je moglo biti do tada u radu; iz ljubavi smo trebali biti spremni potpuno izgubiti svoja razmišljanja, biti bez ijedne unaprijed stvorene

Maria Voce bila je bliska suradnica Chiare Lubich. Kao odvjetnica studirala je teologiju i kanonsko pravo (učenica vatikanskog državnog tajnika kardinala Bertonea). Članica je Škole Abba, studijskog centra Pokreta fokolara. Rođena je 16. srpnja 1937. u Aiello Calabro, a Pokret je upoznala 1959. Od 1978. do 1988. živjela je u Turskoj, pa je njezino iskustvo na području ekumenizma i međuvjerskog dijaloga vrlo široko.

(2) Thomas Kann

misli, kako bi potpuno slušali što nam Duh Sveti želi predložiti. U tom vrlo delikatnom prijelazu odlučujuću ulogu odigrao je don Pasquale Foresi, suutemeljitelj Pokreta. On je podržao usmjeravanje glasovanja – ističe sa zahvalnošću Maria Voce – i podsjetio da je zadatak prve generacije prenijeti drugima operativne odgovornosti povezane s baštinom života, svjetla i mudrosti koju im je Chiara darovala, ali ostati i dalje njezini čuvari, podržavajući i pomažući svima. Skupština se s time potpuno složila.

Govoreći nam o tome, Mariji oči blistaju: opet proživiljava i kuša jedinstvo, iznova pronađeno u punini.

Čvor se razvezao: "Na kraju smo vidjeli da pozicije kontinuiteta i noviteta nisu ni bile

suprotne, nego da je to bila jedinstvena pozicija, jer je za ovo prijelazno razdoblje nakon Chiare bitno dobiti najveći mogući kontinuitet, ali i novitet. Svi su se osjetili nositeljima kontinuiteta Chiarine karizme, istodobno njome obnovljeni, kao i snažnim, nezaboravnim iskustvom jedinstva."

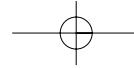
Kako će Chiara biti prisutna u tvom predsjedanju?

"Molit ću je u svakom trenutku, kako sam to radila osobito ovih dana, odlazit ću k njoj, na njezin grob. Ovih se dana puno govorilo: 'Chiara bi htjela ovo, Chiara bi rekla ono...' Njezine su se riječi i tumačile. Zato sam je molila: 'Chiara, što želiš sada? Nemoj mi reći što si htjela prije šest mjeseci ili prije godinu dana'. Činilo mi se da mi odgovara:

'Uvijek sam ti pokazivala samo jednu stvarnost, Isusa Napuštenog. Želim da ga ljubiš i sada.' U tom teškom trenutku moj odgovor je mogao biti samo 'da'. I nisam se osjetila sama, jer u djelu kakvo je naše, animirano duhovnošću zajedništva, zajedno smo ljubili tu bolnu situaciju, zajedno smo iz nje izašli i zajedno se poslije radovali."

Kada si primijetila da te se postavlja u veliku odgovornost?

"Ponešto sam naslutila na prvom glasovanju, jer je došlo do međusobnog približavanja glasova prema mojoj imenu, ali nisam mislila da se tako nešto može dogoditi. No kad je postalo jasno da je u svima snažnija želja da se gradi jedinstvo nego sam odabir jedne ili druge kandidatkinje, uvjerila sam se da mi se događa nešto veliko."

OSJEČALI SMO SE IZABRANI

Što osjećaš sada, nekoliko sati nakon što si izabrana?

"Radost. Poziv na ovaj zadatak dolazi mi od jednodušne volje Skupštine, a to za mene znači izraz Božje volje. Osjetila sam da mi to ni ne donosi veliku promjenu, jer ako sam odlučila dati svoj život za Djelo, ne mijenja se puno dajem li ga kao predsjednica ili kroz bilo koje drugo zaduženje."

Kada si se prvi put srela s Chiarom?

"Na Marijopoliju u Primieru 1959., krajem kolovoza. Netko me bio zamolio da od-

usredotočeno na jednu osobu. Mene je očaralo upravo to što me nitko nije očarao, nego me očaralo nešto što je bilo iznad svake osobe, pa i same Chiare."

Naslijediti utemeljiteljicu Chiarine veličine, je li to težak zadatak?

"Svakako. Teško ju je naslijediti, nemoguće zamijeniti. Nemoguće je zamisliti da bi na Chiarino mjesto mogla doći neka druga koja će joj sličiti. Nitko ne može imati takvu ulogu. Međutim, nije nemoguće misliti da uz Božju pomoć, uz pomoć Chiare i

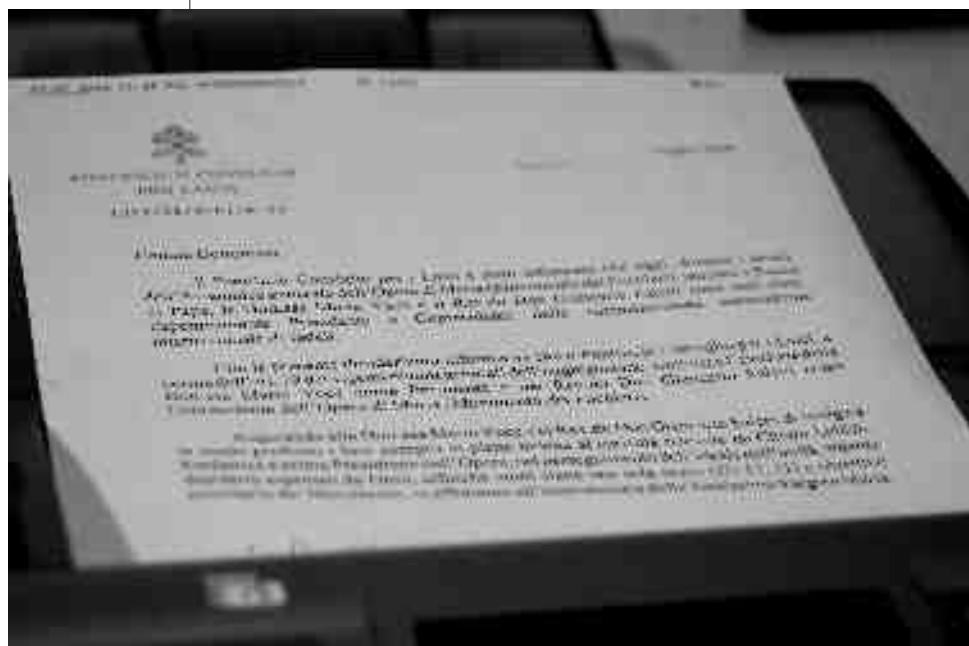
stvarnost Isusa prisutnoga među svojima ujedinjenima u Njegovo ime, a to je značenje ovoga imena. Jedina je moja želja graditi odnose dubokog jedinstva sa svim osobama u Djelu na svim razinama, stoga i na razini Centra, na razini upravljanja, baš zato da ne bih ja vodila Chiarino djelo, nego da to bude ona karizma koju nam je ona darovala."

Povijest Crkve uči da što je karizma veća, to ima više problema nakon smrti utemeljitelja. Osjećaš li kakvu bojazan?

"Nadam se da koji put crkvena povijest može zabilježiti i izuzetke (srdačno se smije). Sigurno da bih se mogla i preplašiti ako se podsjetim što se događalo kroz stoljeća. No novost koju je Chiara donijela jest duhovnost zajedništva i uvjerenja sam da ćemo se pomagati pri svakom prijelazu. Potvrda tomu su i dani koji su prethodili mojem izboru. Pomagat ćemo se u skupinama, u fokolarima, u lokalnim zajednicama, posvuda gdje budu dvije osobe koje stvarno žele biti vjerne Chiari. Tamo će biti njezina karizma i tamo će moći sve iznova krenuti, iako se ponegdje nešto može i poljuljati.

Koji će biti tvoji prvi koraci?

"Jos nisam imala vremena za razmišljanje. Sa središnjim vijećnicima koje je izabrala Skupština susrest ću se i planirati buduće korake, zamjenu nekih odgovornih, imenovanja novih, a onda ćemo planirati, mislim na godinu dana, gdje će biti prostora za uzajamno upoznavanje i za zajedništvo s raznim ograncima Djela, s nacio-

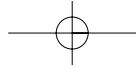
*Pismo iz
Papinskog vijeća
za laike u kojem
se potvrđuje izbor
nove predsjednice
i dopredsjednika*

nesem magnetofon u njezinu kuću. No priznajem da se puno ne sjećam toga prvoga susreta. Nešto ranije upoznala sam Pokret na sveučilištu u Rimu i to je imalo veliki utjecaj na moju dušu. Stoga je i susret s Chiarom značio i dalje doživljavati ljepotu ovog evanđeoskog života. Imala sam jasan dojam da je Isus među osobama utemeljio Pokret i da ga On vodi, nije to bilo djelo

čitavoga Djela, možemo ići dalje i nastaviti činiti dobro za Crkvu i za čovječanstvo."

Chiara je rekla da je neće naslijediti samo jedna osoba, nego skupina, tijelo. Je li u tom smislu smjernica i ime koje ti je dala Chiara, Emaus, a upućuje na dva učenika u hodu s Isusom?

"Mislim da jest. Ona je u oporuci rekla da ostavlja

nalnim i lokalnim stvarnostima. Ali još nemam u mislima nešto organizirano."

Hoćeš li dati nekakav stil svome predsjedanju?

"Moj stil? (stanka). Datí prvenstvo odnosima."

U vrijeme kada postoji potreba da se istakne katolički identitet, Pokret je viđen kao otvorena skupina u dijalogu. Hoćemo li nastaviti u tom smjeru?

"Do jedinstva nije moguće stići bez dijaloga. A budući da

GIANCARLO FALETTI PRED NOVIM ISKUSTVOM

"Prevladava veliki mir, sa sviješću vlastite malenosti i veličine zadatka što ga dopredsjedništvo nosi." Giancarlo Faletti, fokolarin i svećenik, nasljeđuje Oreste Bassoa na zadatku uz predsjednicu Pokreta.

Predsjednica je laikinja i žena, a dopredsjednik fokolarin i svećenik. I to je jedna od novosti koje je uvela Chiara. Kako se pripremaš za novu ulogu?

"Ovo je novo iskustvo u Crkvi, a novost je u ženskom predsjedaju koje je povezano s marijanskim profilom Crkve. Iz te posebnosti proizlazi i dimenzija jedinstva i trojstva u upravljanju. Zbog toga Djelo Marijino ima jedinstvenu i temeljnju zadaću u hodu Crkve i čovječanstva. Moj je zadatak živjeti jedinstvo s predsjednicom i za sve ono što ona ima u srcu, dajući savjete i druge doprinose koji mogu biti korisni u vođenju Pokreta."

Živio si u fokolaru u Genovi, odakle smo dobili dva službenika Božja (Alberto Michelotti i Carlo Grisolja) i jednu službenicu (Chiara Luce Badano). Koja je to specifična svetost koja nastaje iz zajednice Pokreta fokolarova?

"Osobno sam, sasvim izbliza i vrlo duboko proživiljavao život svih tih troje mladih ljudi. Išli su ususret Bogu Chiarinom dušom. Njihov je život plod duhovnosti zajedništva. Živjeli su je na osobnom putu, uronjeni u iskustvo zajedništva."

Predsjednica Talijanka i dopredsjednik iste nacionalnosti. A gdje je dimenzija internacionalnosti?

"Generalna skupština odabrala je dvoje Talijana, istina je. Ali internacionalnosti uopće ne nedostaje među generalnim vijećnicima koji će pomoći u življenu susreta između kultura i senzibiliteata različitih dijelova planeta."

je naš cilj ostvarenje jedinstva, sveopćeg bratstva, nikada se nećemo moći zatvoriti. To bi značilo zanijekati cilj zbog kojega nas je Bog htio. Ići ćemo naprijed, možda uz poteškoće, ali te će poteškoće trebati nadvladati velikom ljubavlju prema svima."

Posljednje tri i pol godine Chiarinog života bile su označene velikom kalvarijom. Kavak će doprinos dati zadatku koji je pred tobom?

"Te godine za mene imaju veliko značenje. U njima sam vidjela, sudjelovala, ustvrdila veličinu jednoga života darovanog do kraja. Snažno me se dojmio trenutak Chiarinog odlaska, kada je željela i nas učiniti dionicima svojih posljednjih trenutaka, bez rezerviranosti. Našla sam se pred jednim stvorenjem koje je bilo sposobno darovati se u trenutku smrti, umrijeti u jedinstvu s drugima, jer ju je Bog izabrao za karizmu ove vrste. To je pouka i potvrda svega onoga što je Chiara učinila tijekom života, a u onom se trenutku očitovalo nevjerojatnom snagom. □

Maria Voce i Giancarlo Faletti za vrijeme ovoga intervjuja.

Giancarlo Faletti rođen je u mjestu Asti 14. rujna 1940. u obitelji seljačkog podrijetla.

Okružje nije blisko Crkvi, ali u njemu brzo sazrijeva odluka da se zauzme u kršćanskom volonterstvu. Godine 1959. upoznaje Pokret preko

Citta' nuove. Nakon što je završio studij ekonomije radio je na vodećim poslovima u banci. Bio je suodgovoran za Pokret u Liguriji, u pokrajini Lazio i u Rimu, a 1997. zareden za svećenika.

SPORT

SPORT osoba i priroda

*Prijeći iz poštovanja
u ljubav prema
prirodi: koristi tijelu,
umu i duhu.*

Luca
Fiorani

Usvakom povijesnom trenutku čovječanstvo je imalo svoj posebni odnos s prirodom. Današnje društvo, na primjer, označeno je osjećajem vladanja nad prirodom, istražujući je pomoću znanosti i podjarmivši je pomoću tehnologije. Istovremeno živimo u sve umjetnijoj sredini, izgubivši tako smisao našega identiteta. Narušen odnos između prirode i čovjeka dovođi do «ambijentalne krize» što uključuje: neodrživost, društvenu nepravdu, pogoršanje kvalitete života.

No, osoba je sastavni dio prirode. Među nama, životnjama, biljkama i neživotinjama postoji složena mreža odnosa.

Gledajući s tog vidika, sport, posebno ako ga vršimo na otvorenom, može doprinijeti skladnom uklapanju u svemir, dodiru sa suncem, vjetrom, kišom, zemljom, biljkama, životnjama.

Nedavna istraživanja potvrđila su da je sve veći broj osoba koje svoj dan provode pred computerom i televi-

zorom, dok se smanjuje postotak onih koji se kreću na čistom zraku. Gledajući svijet kroz tu prizmu, vidi se kako «biofilija» (ljubav prema biljkama i životinjama) ustupa mjesto «videofiliji» (strast prema svemu onome što gledamo preko ekrana: film, videoigrice, Internet...), s negativnim posljedicama na tjelesno i psihičko zdravlje, osobito na djecu (dječja gojaznost, problemi socijalizacije, poteškoće u koncentraciji).

Suprotno tome, baveći se sportom, cijelo tijelo u dodiru je s elementima prirode: dodir sa suncem, kišom... I nije isto trčimo li slušajući glazbu s MP3 ili dopustimo da nam uši preplavi sinfonija ptičjeg pijeva.

No, živjeti sport meditirajući ljepotu prirode, samo je prvi korak. Potrebno je prijeći iz poštovanja, u ljubav prema prirodi, prijeći s estetskog na etički plan. Potrebni su nam trenuci rasterećenosti od misli i zabrinutosti, prostori za tiši-

BeZet

nemino vodi bratstvu. Vidimo kako samo duboko razumijevanje, iskreni odnos i djelotvorna suradnja, vode jedan sportski tim do postizanja cilja.

Ako se osvrnemo na temu planinarstva, vidimo zatim kako nas neistraženi vrhunci često dovo-

de do dodira s nečim ili s nekim što nas nadilazi. Mojsije je primio ploče zakona na brdu Sinaj. Isus je izrekao svoja blaženstva na brdu. Mnogi planinari, i bez vjerskog opredjeljenja, potvrđuju da su za svojih uspona osjetili prisutnost apsolutnoga. Naravno, taj osjećaj ne kušamo samo u planinarstvu. Mnogi ga kušaju i dok promatralju veličanstvene ljepote prirode.

Dok nam prirodna sredina, dakle, pomaže da uđemo u odnos sa svemirom, s nama samima i s drugima, otvara nas i susretu s Apsolutnim. Sjećam se crkvenog Oca Klementa Aleksandrijskog koji se usudio izreći: «Ljudska aktivnost, dakle i sport, izaziva estetsko zadovoljstvo kod našeg Stvoritelja». Sjetimo se toga dok promatramo snagu jednoga trkača, usklađenosć jednog skijaša, okretnost jednog gimnastičara, ili jednostavno, dok trčimo parkom, šećemo po planinskim obroncima ili igramo nogomet s prijateljima.

□

Potrebni su nam prostori za tišinu,
Kako bismo se, uronjeni u ljepotu prirode,
Susreli sa samima sobom,
kako bismo bili spremniji za susret s bližnjim.

nu, gdje ćemo se susresti sa sobom, kako bismo bili spremniji za susret s bratom.

Često sudjelujem na maratonskim trkama, i gotovo uvek na kraju trke kažem da je to posljednji puta. Naime, pema dvadesetom kilometru mišići i zglobovi počinju boljeti. Ali svaki puta eksperimentiram da rezultat trke ovisi više o umu i duhu nego li o tijelu, ovisi o mojoj sposobnosti trpljenja i nadvladavanja krize. U tom smislu, trka je i alegorija života, pomaže nam upoznati naše granice, i naše mogućnosti.

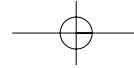
No, postoji i nešto više. Jedna od ljepota sporta, npr. večernje igre slobodnog nogomet-a, prilika su i za susret sa starim prijateljima. No, i onaj koji se bavi individualnim sportom, traži nekoga kojemu će s radošću saopćiti rezultate svoga natjecanja.

I dok uranjamо u mrežu odnosa u koji nas priroda spaja, vidimo kako nas sport

(3) arhiv C.N.

*Sami ili u društvu, važno je da je priroda!
Zahtjevo, poput uspona na vrhunce, ili opuštajuće poput šetnje morskim brijegom.*

U DUBINU

*Fragment freske
kasnogotičke
župne crkve
Svetoga Brcka u
Kalniku iz druge
polovine
14. stoljeća: glave
Presvetog
trojstva, neobično
oslikane kao glava
sa tri lica*

**Enrique
Cambón**

Udva čemo nastavka objaviti izlaganje docenta Enriquea Cambóna s Papinskoga teološkoga fakulteta *Teresianum*: „Trinita modello sociale“. Riječ je o sažetku njegove istoimene knjige objavljene 2005. koja je nadahnuta mislima Chiare Lubich.

Za Presveto Trojstvo Katekizam Katoličke Crkve kaže da je „središnje otajstvo kršćanske vjere i života“ (br. 234). Kakvo značenje to može imati za naš život i život čovječanstva?

Ova vrlo važna, ali nedovoljno poznata tema došla je do izražaja tek posljednjih godina. Danas se nitko ne bi složio s njemačkim filozofom Kantom koji je tvrdio da je „iz nauka o Presvetom Trojstvu nemoguće izvući nešto praktično“. A veliki je katolički teolog Karl Rahner napisao da kad bi se nauk o Presvetom Trojstvu ukinuo, ne bi se promjenilo gotovo ništa, ni u teologiji ni u životu kršćana.

Danas ne postoji teološka knjiga, katekizam, dokument crkvenoga učiteljstva ili ekumeneskoga dijaloga u kojima se ne bi govorilo o važnosti Presvetoga Trojstva i o trojstvenom životu koji treba biti uzor obiteljima, odnosno model svakoj ljudskoj zajednici, Crkvi ili društvu na razini kulture, politike, ekonomije i drugim područjima. No obično se ne objašnjava što to znači, tj. kako živjeti po uzoru na Presveto Trojstvo. Jedna od izvanrednih novosti koje je čovječanstvu dala Chiara Lubich je intuicija i vizija u kojoj je cjelokupnu ljudskobožansku stvarnost vidjela u perspektivi Trojstva. Te intuicije i vizije nisu samo genijalne, nego se u njima božansko i osjeća, a ona ga je predstavila u skladu s najdubljim zahtjevima današnjeg čovječanstva – taj sam dojam imao svaki put kad sam je slušao o tome govoriti.

Đina Perkov

TROJSTVO kao model društva

Chiara je bila osoba jedinstvenih proročkih vizija i pionirka u tumačenju *kako živjeti* trojstveni život između nas te u svim segmentima ljudskoga društva.

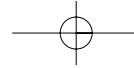
Kada naši odnosi postaju trojstveni?

Isus nas je pozvao da ljubimo jedni druge kao što nas je On ljubio i kao što se On i Otec ljube u Duhu Svetome jer „*Ljubav je Božja razlivena u srcima našim po Duhu Svetom koji nam je dan*“ (Rim 5,5). Štoviše, Isus je molio Oca za nas „*Da budu jedno kao što smo ti i ja jedno*“ (Iv 17,21.23). Dakle, stvoreni smo da bismo ljubili, to jest da bismo živjeli među sobom isti onaj život koji postoji u Bogu!

Ali kada se može vidjeti da bratska ljubav, koju je Isus donio kao svoj temeljni nauk, među nama dostiže istu kakvoću, isti stil, istu trojedinu dinamiku Božjega života?

Temeljna stvarnost koju trebamo shvatiti proizlazi iz prvih stoljeća kršćanstva, a opisana je izrazom *perikorezis*. Ta se riječ koristi u grčkom originalu jer se u modernim jezicima nije našao prikladan prijevod koji bi izrazio mogućnost uzajamnog prožimanja različitih stvarnosti, bivanja jedne u drugoj tako da se stope u jedno, a da time ne izgube vlastiti identitet „bez miješanja i bez podjele“.

Kršćanska vjera je monoteistička, tvrdi naime da je Bog Jedan i Jedini (više bogova bi bilo

proturjeće, absurd po definiciji). No to je trojstveni monoteizam jer kaže da u Bogu postoje Tri stvarnosti koje u kršćanskoj tradiciji nazivamo Osobama. Kako je to moguće? Moguće je jer „*Bog je Ljubav*“ (1 Iv 4, 8.16), a ljubav je odnos, istodobno zahtijeva jedinstvo i različitost, uzajamno darivanje i obostranu konpenetraciju. Prema tome, u Bogu postoji Jedno koje može reći „smo“ („Ja i Otac jedno smo“, Iv 10, 30).

Božji život je dinamika darivanja, zajedništva. Jedan crkveni otac iz prvih stoljeća rekao je da je Bog jedan, ali da nije sam. Ivan Pavao II. čak je izjavio da Bog nije samoča nego obitelj. Pokušat ćemo bolje shvatiti što to znači opisivanjem značajki koje treba imati naša uzajamna ljubav da bismo je mogli nazvati „trojstvenom“. Navest ćemo i moguće posljedice takve ljubavi u društvu.

Značajke trojstvene ljubavi

U Trojstvu je svatko ono što jest ostvarujući drugoga. Otac je u Trojstvu vječni izvor Ljubavi, On oduvijek rađa Sina. Ako bi se po absurdnoj pretpostavci Otac za trenutak prestao darivati ostvarujući Sina, više ne bi postojao ni Sin ni Otac, jer Otac je Otac samo u darivanju i u uzajamnosti sa Sinom, koji odgovara potpunim darivanjem Ocu u ljubavi i bezgraničnoj zahvalnosti.

Mi odražavamo, štoviše sudjelujemo u toj dinamici ljubavi kada ne živimo egoistički sami za sebe, nego s ciljem da se darujemo drugima. To znači kada živimo s ciljem da svaki bližnji kojeg susretнемo, svaki dio društva, svaka etnička skupina,

svaki narod... postanu sve više ono što jesu, sve sretniji i bliži ostvarenju plana Božjega nad svakim od njih.

Tipična posljedica toga, upravo ona koja naš život čini trojstvenim, jest da u skladu s evanđeoskim zakonom „Dajte i dat će vam se“ primjećujemo kako živeći tako, mi postajemo u sve većoj punini ono što jesmo!

Primjerice: stižu imigranti u našu zemlju pa se djelotvorno založimo da ih prihvativimo ne samo u skladu s našim mogućnostima, nego se i osjećamo solidarni s njihovim često dramatičnim potrebama: donose li se tada zakoni i mudro pokuša olakšati njihovo uredno uključivanje u društvene, radne i kulturne stvarnosti, ako se stvaraju odnosi s državama odakle oni dolaze te se traži način da se barem djelomično saniraju razlozi zbog kojih su očajnički sve ostavili i potražili nove nesigurne mogućnosti; ako se povezujemo i putem privatnih inicijativa s ciljem da se ti ljudi osjećaju kao da su kod kuće, u obitelji, ako se za te ljude organiziraju tečajevi jezika i ako se što više poštuju njihove kulturne tradicije itd...

Bezet

tada ne samo da radimo „nešto dobro“ nego – možda i ne značiti – živimo na neki način život Presvetog Trojstva jer priznamo, cijenimo i promoviramo ne samo

preživljavanje i rad tih osoba, nego i ostvarivanje jednakosti, čuvanje njihovog dostojanstva, poštujući legitimne različitosti.

Dakle, živimo bratsku ljubav trojstvenoga stila kada se znamo darivati drugima tako da oni sve više mogu biti ono što jesu i kad to uspijemo učiniti tako da i mi sve više postajemo ono što bismo trebali biti.

Sociološkim jezikom rečeno: konkretna ljubav trojstvenoga tipa istodobno stvara socijalizaciju i personalizaciju; istodobno ospješuje rast bogatstva različitosti i identiteta svakog ponaosob.

Promotrimo drugu značajku ovakve uzajamne ljubavi: Isus više puta ponavlja: „ja sam u Ocu i Otac je u meni“ (Iv 14, 11; 14, 20; 10, 38). Ne kaže „ja nestajem u Ocu“ ili „Otac me apsorbira“. Stvarno trojstveno jedinstvo, poput onoga u Presvetom Trojstvu, postoji kada svatko od nas može reći „ja sam ja u tebi“ i „ti si ti u meni“. U trojstvenom odnosu ostvaruje se jedinstvo koje ne izravnava, ne stvara uniformiranost, ne guši i ne pritišće, nego oslobađa.

Kao primer uzmimo jedinstvo misli: to ne znači reći iste stvari na isti način, nego na različiti način. Naime, jednom je Chiara zamolila dva fokolarina da govore pred skupinom ljudi. Nakon što ih je saslušala, rekla je: „Meni ne bi palo na pamet da tako kažem... ali jako mi se sviđa kako ste se vi izrazili!“

Ovo bogatstvo legitimne i potrebne različitosti daje veću slavu Bogu jer bolje izražava beskrajnu i mnogostruku različitost Njegove Ljubavi i Svjetla. Trojstveni život ne tolerira nego promovira pravednu raznolikost.

(nastavlja se)

Jedna od izvanrednih novosti koje je čovječanstvu dala Chiara Lubich je intuicija i vizija u kojoj je cjelokupnu ljudsko-božansku stvarnost vidjela u perspektivi Trojstva.

VIJESTI

CENTAR Chiare Lubich

Na završetku Generalne skupštine Pokreta fokolara održane od 1. do 31. srpnja u Castelgandolfu s preko 500 delegata Pokreta iz čitavog svijeta nova predsjednica Maria Emaus Voce obavijestila je nazočne da će se ustanoviti Centar Chiare Lubich s ciljem sakupljanja i prenošenja karizmatske baštine koju je ostavila utemeljiteljica Fokolara.

"Odgovarajući na traženje mnogih, predlažemo da se osnuje Centar Chiare Lubich. Njegov će cilj biti pohranjivanje i davanje na raspolaganje čitavom Pokretu i javnosti, u sadašnjosti i budućnosti, prebogate baštine koju nam je Chiara ostavila svojim životom, pismima, govorima, dokumentima, audio i video zapisima. Smatramo da izražavamo mišljenje sviju dajući odgovornost

NASTAVITE na Chiarinom tragu!

Na generalnoj audijenciji u nedjelju 27. srpnja 2008. u Castelgandolfu papa Benedikt XVI. obratio se nazočnim članovima generalne skupštine Pokreta fokolara riječima: "Dok se veselim izboru novog vodstva, potičem vas da nastavite radošno i odvažno na tragu duhovne baštine Chiare Lubich, unapređujući sve više odnose zajedništva u obiteljima, u zajednicama i na svim društvenim područjima."

Papine riječi dočekane su snažnim pljeskom, a odmah nakon molitve Andeo Gospodnjeg delegacija Pokreta primljena je u apostolsku palaču.

Nova predsjednica Maria Emaus Voce bila je u pratnji dopredsjednika Giancarla Falletija, predstavnika prethod-

nog Generalnog vijeća i novoizabranog koji ima jaku crtu internacionalnosti. Bili su predstavljeni i fokolarini u braku, obitelji, te volonteri osobito zauzeti u obnovi društva.

Članovi Fokolara zajamčili su Papi puninu jedinstva i svakodnevnu molitvu Pokreta u čitavom svijetu, a Papa je odgovorio upućujući svoje najbolje želje novoizabranim, dodavši: "Crkva puno računa na Pokret fokolara". Novoizabranoj predsjednici izrazio je sigurnost riječima: "Bog će Vam pomoći".

Maria Voce je komentirala: "Kratak ali vrlo poseban susret. Papa je svakoga pogledao u oči. Bili su to trenuci koji vrijede kao vječnost, susret koji je dodirnuo dušu." □

za Centar Eli Folonari, čiji će prvi suradnici biti prve fokolarinke i fokolarini."

"Računam na suradnju sviju", izjavila je Eli Folonari koja je više od 50 godina bila uz Chiaru kao njezina osobna tajnica, svjedokinja njezina velikog karizmatskog djela.

Riječ je o 8000 video zapisa i 22000 audio kazeta na kojima su uživo snimljeni najvažniji događaji Pokreta i Chiarini govor u raznim prigodama, te stotinjak velikih mapa s govorima, pismima i pisanim dokumentima. Arhiviranje i katalogizacija započeti su prije više godina.

"Dobro znajući da je karizma dar Božji za Crkvu i čovječanstvo, i sama Chiara je novac koji je osobno dobivala puno puta namijenila za kupnju potrebne opreme da se arhiv očuva od vlage i pohrani na potrebnoj temperaturi kako bi se stariji audio i video zapisi mogli presnimiti novim tehnikama", rekla je Eli.

Projekt je u fazi ispitivanja, obzirom na složenost posla koji će tražiti doprinos stručnjaka s raznih područja.

PLANOVİ za neposrednu budućnost

Održavati živom evandeosku revoluciju u svijetu da bismo odgovorili na očekivanja Crkve i čovječanstva", to je obveza koju su preuzeли delegati Generalne skupštine Pokreta fokolara, potpuno prionuvši uz riječi nove predsjednice Marije Emaus Voce na završetku mjesec dana rada koji je donio novu povijesnu stranicu otvorenu odlaskom Chiare Lubich. Predsjednica je izrazila žurbu, koju su svi potvrdili, da se radikalno živi Chiarina baština: ona svakodnevnu dinamiku boli i ljubavi koja 'rađa' duhovnu prisutnost Isusa među svojima, što je oduvijek bila stvaralačka i pogonska snaga Pokreta.

Potvrđeni su planovi za neposrednu budućnost, već dogovoreni s Chiarom.

9.-12. listopada 2008. – međunarodni susret za islamsko-kršćanski dijalog u Castelgandolfu. To je znak kontinuiteta u zalaganju Pokreta na području međuvjerskog dijaloga, kako je potvrđeno i u prigodi posjeta predsjednika japanskog obnoviteljskog budističkog pokreta Rissho Kosei-kai, Nichikoa Niwana, s kojim traje tridesetogodišnja suradnja.

1. prosinca 2008. – svečano otvaranje sveučilišnog instituta Sophia u gradiću Loppiano. I to je značajna etapa kojom se oствaruje Chiarin san od samih početaka

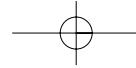
2009. – Zajedno za Europu – nastavlja se zalaganje u stvaranju mreže zajedništva između pokreta različitih Crkava koja se širi na cijelom kontinentu kako bi doprinijeli da se Evropi vratи kršćanska duša te da se nadišu barijere u procesu ujedinjenja. To će zalaganje postati vidljivo kroz manifestacije u mnogim gradovima i naseljima starog kontinenta.

To će se iskustvo umnožiti i na drugim kontinentima, kako bi se potaklo ujedinjavanje koje je već počelo na raznim geografskim širinama, unatoč trajnim napetostima i sukobima.

2010. – projekt Grad – brojne su inicijative već u tijeku da se doprinese mirnom i mirogovrsnom suživotu u gradovima. Postat će vidljive na jednom skupu kojim će se povezati mnogi gradovi svijeta 2010. godine. Inicijativu je pokrenula Chiara 2007. godine. U njezinim zapisima još na počecima, nazire se san da se gradove učini modelima bratstva koje će se poslije proširiti na države a potom na cijeli svijet.

(2) Thomas Klain

SVJEDOČANSTVO

Vjeroučitelj i
đakon Ivan Kisegi
na satu
vjeronauka uveo
je kocku ljubavi
koju su djeca vrlo
dobro prihvatile

*Uz kocku ljubavi djeca
nižih razreda osnovne
škole ovog malog
naselja u unutrašnjosti
Istre mijenjaju
međusobne odnose.
Kocka ljubavi na
festivalu zdravlja?*

Odlučih prihvati poziv oženjenog đakona Ivana Kisegija i vidjeti što se to zbiva u školi Višnjan gdje radi kao vjeroučitelj. Višnjan je malo mjesto u unutrašnjosti Istre. Na ulazu škole dočekao me Ivan i uz srdačnu dobrodošlicu predstavio svojim kolegama kao novinarku Novoga svijeta.

„Ove godine sam sudjelovao na međunarodnom kongresu Župskoga pokreta¹ u Rimu“, započne Ivan objašnjavati i nastavi: „Bilo je lijepo, punina Duha Svetoga. Shvatio sam da sve ono što sam primio ne vrijedi ništa ako to ne primijenim u svoj život, u rad s djecom i u župi. Donio sam kocku ljubavi koju koriste gen 4 i pokazao je djeci na satu vjeronauka. Na početku sam im čitao iskustva djece iz cijelog svijeta, a zatim sam im ponudio da bacamo kocku i da pričamo iskustva.“

Otišla sam s Ivanom na sat vjeronauka u prvi razred. Sat je započeo znakom križa, a zatim su se djeca uz pjesmu pripremila za sat. Bila je to pjesma koju nisu čuli u crkvi, ali zvukovi koji su dopirali iz njihovih malih grla bili su znak da je već dobro poznaju. Nakon pjesme podsjetili su se što je zadnji puta bilo na kocki ljubavi i počeli pričati svoja iskustva.

KOCKA LJUBAVI u Višnjanu

Antonela: „Prošle godine upoznala sam svog polubrata Josipa. Sada se često čujemo i kako se veselim našem ponovnom susretu. Jako mi je drag i volim ga kao svog mlađeg brata.“

Imam i dvije sestrične: Mariju i Belu. Nekako se više volim igrati s Marijom jer imamo više toga zajedničkog. Igrajući se, shvatila sam da sam pogriješila. Trebam istu ljubav i pažnju pružiti i Beli. Poljubila sam Belu i molila je za oproštenje.“

Katja: „Kada vidim da je u mom razredu netko tužan i plače, idem ga utješiti.“

Kada u trgovini kupujem slatkische za sebe, sjetim se braće i kupim ono što oni najviše vole.“

Matea: „Brat Mateo i ja igrali sam se skrivača. Ja sam trebala tražiti prva. Pronašla sam ga, ali on je htio pobjeći. Zapela sam za njegovu nogu i pala. Udarila sam se u ruku. Kada je bio

me boli, počeo je plakati i molio za oprost. Zagrlila sam ga i rekla da ga volim. Boljelo me još malo, ali ipak smo nastavili s igrom.“

Sanja: „Bacali smo kocku na satu vjeronauka i došlo je: ljubi neprijatelja. Kod kuće sam razgovarala sa sestrom o tome tko su moji neprijatelji. Otišla sam do jedne djevojčice koja me nije baš voljela. Pitala je može li dobiti knjigu koju sam držala u ruci. Sjetila sam se rečenice 'ljubi neprijatelja' i odmah sam joj dala knjigu. Od toga dana postale smo prave prijateljice.“

Ispričavši mi iskustva, sami su odlučili čije iskustvo je najljepše i tko će kao nagradu bacati kocku ljubavi koja će se živjeti do slijedećeg vjeronauka.“

Zvono nas je upozorilo da je kraj sata, a ja sam se pozdravila s novim prijateljima i zaželjela im još puno iskustava.“

**Sanja
Mališa**

Nakon sata nastavila sam razgovor s razrednicom 3. razreda gđom. Anom Pahović. Na moje pitanje kako ona doživljava djecu nakon što je uvedena kocka ljubavi odgovorila je: "Često puta se dogodi da se nakon svađe među djecom čuje: 'A kocka?!' Jedan tjedan nije bilo vjeroučitelja i djeca su se posvadala. Pitala sam ih što je danas s kockom. Odgovorili su da nije bilo vjeroučitelja i da ne znaju koja se rečenica živi ovaj tjedan. Nasmijala sam se i objasnila im da kocka ne vrijedi samo jedan tjedan nego uvijek."

Kocka je uvedena i u druge razrede. Evo što su mi ispričali učenici 3. razreda.

David: „Prije uvođenja 'kocke' vjeroučitelj nam je čitao iskustva druge djece i to nam se jako sviđalo. Nakon nekoga vremena predložio nam je da i mi pokušamo živjeti tako. U tjednu kada smo živjeli 'ljubi prvi' doživio sam jedno iskustvo. Bio je sat tjelesnog i igrali smo se graničara. Djevojčica Venesa iz naše grupe imala je loptu za gađanje. Vikali smo da nam doda loptu, ali ona je gađala i protivnici su uhvatili loptu.

Nakon igre otišao sam do Venese i počeo vikati na nju. Ona je odgovorila da ne može biti uvijek po mom i da trebam u životu naučiti i gubitki. Nije mi se svidjelo to što mi je rekla. Počeo sam razmišljati o tome i shvatio da uistinu ne znam gubitki i da moram to naučiti. Drugi dan zamolio sam Venesu da mi oprosti što sam vikao na nju. Na drugom satu tjelesnog moja je ekipa opet izgubila. Više mi nije bilo važno jesmo li pobijedili ili izgubili. Važno je bilo sudjelovati u igri.“

Na kraju je David zaključio da se u razredu puno više druže otkako se živi kocka.

Kristinka: „Bio je ponедjeljak. Za vrijeme odmora igrala sam se s prijateljicama. Jedan dječak koji voli izazivati, sakrio mi je olovku. Sat je počeo, a ja nisam imala olovku i nisam ju mogla pronaći na mjestu gdje je rekao da ju je stavio. Bila sam ljuta.

Na kraju sata molio me za oproštenje i ja sam mu oprostila.“

Daniela (4. razred): "Završila sam s igrom i sobu ostavila porazbuncanu. Mama je to vidjela i upozorila me da prije odlaska prijateljici moram pospremiti nerед. Nisam je poslušala. Krenula sam prijateljici. Stala sam i razmis-

lila: mogu najprije pospremiti sobu, a zatim otići prijateljici. Pospremila sam sobu, a kada je to mama vidjela bila je jako sretna. Naravno, ostalo mi je puno vremena i za igru s prijateljicom."

Bilo bi potrebno još puno redaka za sva iskustva koja čuh toga dana u Višnjalu. Istaknula bih kako djeca, živeći Kocku ljubavi, mijenju međusobne odnose, a učitelji to primjećuju. Školski pedagog, gđa Sanja Zović Kukurin, došla je na ideju da slijedeće školske godine organizira festival zdravlja. Kocka ljubavi mogla bi biti dio projekta, dio posvećen zdravlju duha.

Izlazeći iz škole sjetila sam se jedne slike Chiare Lubich: „Ako živimo evanđelje, ljubav se oko nas širi poput krugova oko kamena bačenog u vodu.“ Čini mi se da je Ivan bacio svoj kamen...

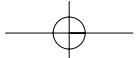
□

U osnovnoj školi u Višnjalu djeca su ispričala puno iskustava iz kojih je vidljivo kako kocka ljubavi mijenja odnose među njima

1 Međunarodni kongres članova Pokreta fokolara koji rade u župama i animiraju ih duhom jedinstva, održan 3.-6 travnja ove godine.

(2) Sanja Malija

SVJETSKI DAN MLADIH

APOSTOLI nove generacije

Susret 400 tisuća mladih s Benediktom XVI. u Sidneyu. Milijuni povezani satelitom i internetom s dogadjajem koji je više nego ikad poprimio planetarnu dimenziju

Aurora
Nicosia

WYD
SYD08
world youth day sydney 2008

"Mladi prijatelju, Bog i njegov narod očekuju mnogo od tebe. BXVI." SMS porukom pisanim na engleskom jeziku, s kraticama tipičnim za mobitele, Papa je prihvatio mlade Svjetskoga dana mladih 2008., čija je planetarna dimenzija bila istaknutija nego na ijednom prethodnom. Preko web stranice u Sidneyu je bio prisutan cijeli svijet i Sidney je bio prisutan u cijelom svijetu. Po prvi put je najveća delegacija od 15 tisuća nazočnih stigla iz SAD-a, usprkos tome što im je putovanje trajalo 20 sati; po prvi put sudjelovali su mladi s otočja Molokai, Fidži, Samoae i iz Burme, među njima i dvoje preživjelih od ciklona Nargis koji je 2. svibnja pogodio tu azijsku zemlju.

Više od 4500 stiglo je iz Novog Zelanda, preko 2000 iz Papua Nove Gvineje. Uspjelo je doći čak i nekoliko mladih Kineza iz tajne Crkve, deset

mladih Iračana, te drugih iz Pakistana, Vijetnama, Indonezije. Barjaci nepoznatih otočja vijorili su se u Sidneyu i sastavljali mozaik naroda i plemena koje mi na ovom dijelu svijeta ni ne poznajemo.

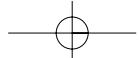
Na portalu You tube, putem SMS-a te satelitskom vezom SDM je došao do svih. Posebno su se založili katolički mediji izravno prateći sve programe. Šteta što su drugi dali uglavnom nevažne vijesti. Za ovu prigodu otvorena je i posebna multi-

medijalna stranica www.wyd-crossmedia.org, rezultat međunarodnog projekta u koji su se uključili različiti subjekti, među njima Vatikanski televizijski centar, Don Bosco-Land, H2onews, Korazym, Misna, Pokret fokolara, Radio Vatikan, Telepace i Zenit – da spomenemo neke od najpoznatijih.

Nigdje se drugdje nije mogao održati Svjetski dan mladih čija je tema, uzeta iz Djela apostolskih, glasila: "Primit ćete snagu

(3) WYD 2008

Duha Svetoga koji će sići na vas i bit će mi svjedoci".

Na Olimpijskim igrama 2000. Australija nam je postala bliska, opera kuća i ogroman most koji povezuje obale zaljeva u Sidneyu postali su nam poznati. Taj veliki sportski događaj je na otok-kontinent privukao 125 tisuća gostiju kroz cijeli mjesec njegova trajanja. Ovaj put ih je bilo mnogo više, i to u samo jednom tjednu, istodobno. To su rekordni brojevi koji su premašili sva očekivanja.

Ne samo katolici

Za ovaj se događaj nisu zanimali samo katolici i to se osjetilo više nego na drugim SDM. U zemlji gdje je multikulturalizam svakodnevica, gdje različite vjere i kulture žive zajedno u miru, gdje je i bolno pitanje starosjedioca riješeno, doduše tek nedavno, SDM je dodirnuo i druge kršćanske crkve koje su тамо prisutne, kao i Židove i muslimane. I to ne samo za susrete Pape s njihovim predstavnicima, nego i uključivanjem mladih. Primjerice islamska škola u Sidneyu The Malek Fahd primila je 300 mladih iz SAD-a i

Kanade. "Treba pokazati da vjerske istine povezuju", objasnio je Bakhour Mazen, zadužen za gostoprivredstvo, dodavši: "To je razlog zašto smo odlučili prihvati mlade katolike u znak prijateljstva i bratstva."

Nije bilo lako doći u Sidney. Geografski položaj australskog kontinenta udaljenog od ostatka svijeta, postupak dobivanja vize i trošak za tako dugo putovanje preplašili su organizatore. Bio je potreban čin vjere, kako se izrazio vatikanski glasnogovornik otac Lombardi, tj. hrabrost australske Crkve da u Sidney pozove mlade svijeta, hrabrost Pape da prihvati poziv; hrabrost mladih (400 tisuća zadnjeg dana) da odgovore na poziv. Bila je to investicija za budućnost, tvrde mnogi.

Najava Benedikta XVI. na kraju Svjetskog dana mladih u Kölну u kolovozu 2005. da će se naredni SDM održati u Sidneyu, izazvala je veliko iznenadjenje. Izbor je objasnio sam Papa tvrdnjom da je Australija jedna od najviše sekulariziranih zemalja

na našem planetu.

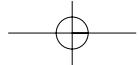
Neki podaci su zabrinjavajući. Od 100 tisuća beskućnika 22 tisuće su adolescenti između 12 i 18 godina, mlađi potrošači ekstazija prelaze brojku od pola milijuna, a broj mlađih predanih alkoholu zadnjih se godina utrostručio; zbog posljedica uzimanja droge sve manje mlađih prolazi provjeru fizičke i psihičke sposobnosti za ulazak u vojsku; učestala su samoubojstava mlađih. U zemlji u kojoj su katolici petina od nešto više od 20 milijuna stanovnika, može se dogoditi ne samo da se ne zna tko je papa, nego čak i to da je Isus

"ličnost" koju treba otkriti. Zato ništa nije više uzbudljivo nego prihvati izazov: suočiti se s novom evangelizacijom, zajedno s mlađim misionarima dvadeset i prvog stoljeća.

Benedikt i mladi

Dolazak Pape među mlađe okupljene na ravnici Barangaroo pred službenu svečanost otvaranja SDM, ostaje možda ikona

APOSTOLI NOVE GENERACIJE

Broj mladih koji su došli u Sidney na susret s Papom premašio je sva očekivanja.

Na nedjeljnoj misi Benedikt XVI. uputio je mladima poziv da izgrade novo doba ljubavi. Čiste ljubavi, vjerne i slobodne, otvorene drugima, koja će dati smislo životu, vratiti nadu svijetu, zaustaviti širenje duhovne pustinje, unutrašnje praznine, osjećaja očaja. Ljubavi sposobne preobraziti obitelji, zajednice, narode.

ovog iznimnog susreta. Benedikt XVI. došao je ovdje poput mnogih drugih u povijesti: doseljenika, pomoraca, istraživača i misionara. Kad se iskrcao, rekao je: 'Danas je red na meni'. Stigao je na brodu prepunom mladih. Njih šesnaest imali su priliku osobno ga pozdraviti. Dugo su s njim razgovarali, kao stari prijatelji, nimalo prestrašeni, okruživši ga i pokazujući mu ljepote uvale.

Papa je mladima donio navještaj ljubavi Božje. Njegove jasne i snažne riječi ulazile su u srca i umove, kao što je to bilo u Kölnu i u drugim prigodama. Papa svima želi donijeti Božju blizinu. "Znam da je veći broj vas još uvijek u potrazi za duhovnim zavičajem. Neki od vas, dobrodošli među nama, nisu katolici niti kršćani, ali nitko nije obavezan ostati izvan ovoga događaja." Podsjetio je da je najveći broj pionira koji su ovdje donijeli Evangeliye bio mlađi, neki čak nisu imali ni dvadeset godina. Baš kao i mnogi nazočni, među kojima je više nego u drugim prigodama bilo onih koji još nisu punoljetni.

Budući da je tema SDM Duh Sveti koji daje snagu da postanemo svjedoci, Papa teolog i katehist na bdjenju je uveo mlade u shvaćanje tog "nepoznatog Boga", shvaćanje koje je

čak i za velikog Augustina bila borba. Pa ipak je hiponski biskup stigao do "tri posebne intuicije o Duhu Svetomu kao vezi jedinstva unutar Presvetog Trojstva: jedinstvo kao zajedništvo, jedinstvo kao trajna ljubav, jedinstvo kao dar". Zbog toga

je uputio poziv mladima: "Učinite da ujedinjujuća ljubav bude vaša mjera; neka trajna ljubav bude vaš izazov; ljubav koja se daruje neka bude vaše poslanje! I, konačno, poziv na nedjeljnoj misi da izgrade "novo

doba ljubavi". Čiste ljubavi, vjerne i slobodne, otvorene drugima, koja će dati smisao životu, vratiti nadu svijetu, zaustaviti širenje duhovne pustinje, unutrašnje praznine, osjećaja očaja. Ljubavi sposobne preobraziti obitelji, zajednice, narode. Ljubavi s velikim LJ.

U svijet je poslana nova generacija apostola.

Sljedeći sastanak je u Madridu 2011. A ima i onih koji sanjaju Svjetski dan mladih u Africi ili u Kini.

Nikad ne reci nikad...

Sidney u međuvremenu zahvaljuje za veliki događaj. Voditelj organizacije biskup Fisher nazvao ga je "tsunami vjere" koji je zahvatio sve ostavivši radost i oduševljenje. □

I JA SAM BIO TAMO

Priča o Sidneyu kroz dojmove triju mladih nazočnih na SDM

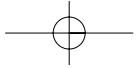
"Iskustvo Svjetskog dana mladih meni je posve novo" – oduševljeno govori Kineskinja Leanne, inače nevjernica. "Još uviđek mi se čini nevjerojatnim da je 400 tisuća osoba iz 170 zemalja bilo ovdje. Svjetski dan mladih bio je velika svetkovina za sve katolike, ali ne samo za njih, nego i za svakog čovjeka na zemlji."

O Papi je rekla: "Dirnuo me njegov lik. Gledajući ga razumjela sam što znači imati unutarnji mir." Učinkovita su bila svjedočanstva mladih: "Preko njih sam razumjela dubinu s kojom žive svoju vjeru. Za mene je to bilo nevjerojatno iskustvo."

Austin iz Koreje, kao i mnogi drugi nazočni u Sidneyu, prošle SDM je vido na televiziji: "Ovoga puta ja sam bio unutar ovog događaja, bio sam jedan od njih! Bilo je zaista uzbudljivo. No na početku sam se osjećao stranac u svemu onome što se oko mene događalo. Ali onda je jedinstvo među svima iz dana u dan raslo, pa tako i moja sposobnost da se darujem i da se prihvatom svega što je bilo potrebno učiniti. Na kraju sam vido da smo svi bili jedno."

Vicky, katolkinja iz Novog Zelanda: "Odjednom sam razumjela da se nalazimo u srcu Crkve, a ne samo na njezinim marginama. I osjetila sam da je ova Crkva nevjerojatno živa i privlačna." Zaključuje s pogledom na svakodnevni život: "Svaki trenutak ovog Svjetskog dana mladih za svakog mlađog iz naše skupine bio je avantura. Vidjela sam da je i naš život s Bogom takav: pun nepredviđenosti i "padova", ali ga uvijek vrijedi živjeti.

Miriam Vender iz Sidneyja

RAZGOVORI

TEOLOG

Mogu prihvati da je brak ne razrešiv jer su supružnici jedno drugome obećali ljubav do kraja i zapečatili je sakramentom. Međutim, kad se supružnici više ne mogu podnijeti, ne trpe se i poželete pobjeći jedno od drugoga pa se odluče na rastavu, vrijedi li i tada sakrament? Zar uvjet neražrešivosti nije uzajamna ljubav? Ako ljubav nestane, ne nestaje li time i sakrament?

Čitatelj

Za kršćane se bračna ljubav potpuno poistovjećuje s kršćanskim ljubavlji življennom u braku. A kršćansku je ljubav, kao što smo više puta naglasili, Krist donio na zemlju. To je ljubav koja ne očekuje egoistično, već se daruje, služi, žrtvuje, pronalazi svoju radost u nastojanju da razveseli drugoga. Dakako, bračna ljubav obuhvaća čitav niz ljudskih čimbenika. Rađa se iz duboke simpatije, iz snažne uzajamne privlačnosti, a temelji se na dijeljenju zajedničkih vrednota i istih težnja. No, obilježje je prave ljubavi upravo to da je sve više usmjereni prema osobi drugoga, prema najdubljim duhovnim vrijednostima, onoj unutarnjoj, duševnoj ljepoti, istančanosti duha, intelektualnim sposobnostima, dostojanstvu djeteta Božjega, vrijednostima koje su neprolazne. Budući da je riječ o ljudskoj ljubavi, ona zahtjeva uzajamno darivanje čitavim bićem za čitav život. Ne bi se moglo govoriti o pravoj ljubavi kad bi darivanje bilo polovično ili privremeno. Osim toga, temelj na kojem kršćanski supružnici temelje svoje zajedništvo jest želja da, ojačani milošću sakramenta, zajedno kroče životnim putem u težnji da ostvare Božji naum nad njihovim brakom. Nedvojbeno je

PRESTAJE LI SAKRAMENT rastavom?

to vrlo zahtjevan naum, ali ako dobro razmislimo, odgovara najdubljim težnjama supružnika i jedino je jamstvo da će njihovo zajedništvo za njih biti izvorom prave sreće i duhovnoga napretka.

Razumljivo je da takvu ljubav nije jednostavno održati jer je uvijek izložena opasnosti sebe-ljublja, strasti, površnosti, nestalnosti, umora i nevjere. I upravo se zbog toga osjeća potreba za posebnom Božjom pomoći i otkriva duboko značenje sakramenta. A ono se sastoji u sljedećemu: Isus svojom milošću supružnicima daruje snagu kojom će svladati poteškoće koje su posljedica njihova temperamenta, okružja i različitih životnih situacija. On zadire u njihov uzajamni odnos, kako bi im pomogao da se ljube onako kako on to želi, da znaju oprostiti jedno drugome i svakodnevno započinjati ispočetka – kako se neki bezazleni nesporazumi ne bi pretvorili u nepopravljive lomove. Svaki

put kad se pojavi sjena križa, On im pomaže da prihvate kušnju i ostvare još čvršće i trajnije zajedništvo. Jednom riječi, Isus je s njima kako bi im pomogao da zauvijek ostanu vjerni.

Ako prihvativimo te pretpostavke, jednostavno je razumjeti da se kršćanski brak ne može razvrgnuti i nikada ne

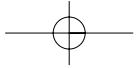
prestaje biti sakramentom. I kad, u iznimnim slučajevima, oprez nalaže razdvajanje supružnika, oni uvijek pripadaju jedno drugomu. Milost Božja je uvijek uz njih, pomažući im da učine sve kako bi ponovno uspostavili zajedništvo.

Može nam se učiniti da je to vrlo teško, u pojedinim slučajevima čak neljudski. Ali, iskreno se upitajmo: Što bi se dogodilo kada bi se zahtjevi evanđelja razvodnili? Svaki čovjek, svjestan veličine života, mora, zajedno s Crkvom, priznati da se

poteškoće bračnoga života – ponekad vrlo velike – neće umanjiti razvodnjavanjem Isusovih riječi, već jedino ozbiljnijim i neprekidnim radom na osvješćivanju – što će omogućiti da odgovorno izaberemo ideale koje Bog nudi kršćanskim supružnicima.

G. Rocca

RAZGOVORI

PSIHOLOG

TEORIJA nade

Nakon što sam pročitao papinu encikliku Spe salvi, koja mi se jako svidjela, upitao sam se ima li i psihologija što reći o nadi. Možete li mi vi na to odgovoriti?

Pavao

Kad je riječ o nadi u psihološkom smislu, obično se o njoj samo znanstveno promišla – što i nije pogrešno ako zanemarimo brojne, često čak suhoparne rasprave – pa se na kraju nada uvek svede na optimizam.

Za optimista s pravom možemo reći da je čovjek nade. Dobro je poznato da su vjera i nade vrlo važne za ostvarivanje ciljeva. Samo optimist – osoba koja vjeruje u uspjeh – obično uspijeva, a ona koja od samoga početka sumnja obično niti ne uspije. Ako to imamo na umu, nade je jedan od vrlo važnih čimbenika, i na kognitivnom i na emotivnom planu, izravno povezan s uspjehom.

Psihološki gledano, izravno je povezana s pojmovima djelovanja i planiranja, ili sa sklonosću pojedinih ljudi da se, kao prave odgovorne osobe, stalno skrbe i za druge i za osobne rezultate.

Upućuje također na aktivnost kojom se definira jedan ili više načina mišljenja i ponašanja odabranih radi izdvajanja, pručavanja i ocjenjivanja puta kojim treba krenuti ili odabira pravoga omjera između sredstava, ciljeva i dobiti u psihološkom

smislu. U tim okvirima nade predstavlja snagu ili osjećaj sposoban potaknuti mentalne sposobnosti koje će nam omogućiti da naučimo provjeravati i umnožiti sposobnosti koje nam priroda daje i djelovati sukladno tome, kako bismo na najbolji mogući način iskoristili sredstva kojima raspolaćemo u postizanju konačnih ciljeva. U grubim crtačima – teorija nade, koju je predložio psiholog Snyder sredinom devedesetih godina prošloga stoljeća, objašnjava da je posrijedi samo ponovno razmatranje i pro-dubljivanje pojma optimizam.

Nada kao optimizam budi povjerenje u nas same, jača poštovanje prema sebi samima i stvara unutarnju ravnotežu i psihološku stabilnost.

Čuo sam poučnu priповijest koja otkriva što znači živjeti u nadi. Jednom se zgodom održavalo natjecanje žaba. Trebale su se popeti na vrh visokoga tornja. Okupilo se mnoštvo ljudi koji su uporno ponavljali da neće uspjeti. Slušajući ih, žabe su, jedna za drugom, obeshrabrene počele odustajati, sve osim jedne koja se, usprkos velikom naporu, uspjela popeti na vrh. Druge su je znatiželjno zapitkivale u čemu je tajna njezina uspjeha, ali odgovor nisu doble. Na kraju su otkrile da je žaba pobednik bila gluha! Moralna pouka: ne slušaj ljude koji imaju lošu naviku uvijek negativno misliti i govoriti jer ti iz srca čupaju duboku nadu! Nikada ne treba zaboraviti da riječi koje se čuju ili pročitaju imaju veliku moć. Stoga se treba truditi biti uvijek pozitivan i pun nade.

P. Ionata

Našoj djeci, sve više zaokupljenoj internetom, web pruža brojne mogućnosti, ali i zamke. Znamo da je dobro pozorno pratiti djecu dok surfaju internetom. Bilo bi vrlo korisno dobiti nekakve savjete ili moći s nekim razgovarati o toj tematici. Hvala.

Suzana i Alojz

Nekim je roditeljima vrlo teško razumjeti mogućnosti i opasnosti novih tehnoloških sredstava, a naša djeca i mladi rastu s njima i vrlo se brzo, prirodno i nekritično prilagođuju.

Jedna od stvari koja obično s pravom nailazi na nerazumijevanje roditelja kad je riječ o služenju internetom jest rizik od opasnih susreta na mreži. Naime, na webu se, uz brojne zanimljive, korisne i ugodne stranice, vrlo lako, čak i nehotice, može naletjeti na pornografske, nasilne i rasističke.

Javljam vam se jer ne razumijem ponašanje svojega tri i pol godine staroga sina Mihajla. Tek je pošao, a već se svakoga jutra silovito opire i ne želi ostati u vrtiću, iako je društveno dijete. Kada dođem po njega, događa se suprotno, ne želi kući i nastavlja se igrati. Stoga mislim da je rado u vrtiću. Ne razumijem njegovo ponašanje.

Sandra

Dijete koje plače kada ga majka ostavlja u vrtiću nije niti tvrdoglav, niti zločesto – već posve normalno. Ono bi uvijek htjelo ostati uz mamu jer mu to ulijeva sigurnost. Što činiti?

Vrlo je važan način na koji se rastajete od njega. Rastanak mora postati nešto normalno, prirodno. U trenutku rastanka dijete osjeća tjeskobu jer se boji da će zauvijek ostati bez mame.

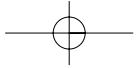

Bezet

pjeh – obično uspijeva, a ona koja od samoga početka sumnja obično niti ne uspije. Ako to imamo na umu, nade je jedan od vrlo važnih čimbenika, i na kognitivnom i na emotivnom planu, izravno povezan s uspjehom.

Psihološki gledano, izravno je povezana s pojmovima djelovanja i planiranja, ili sa sklonosću pojedinih ljudi da se, kao prave odgovorne osobe, stalno skrbe i za druge i za osobne rezultate.

Upućuje također na aktivnost kojom se definira jedan ili više načina mišljenja i ponašanja odabranih radi izdvajanja, pručavanja i ocjenjivanja puta kojim treba krenuti ili odabira pravoga omjera između sredstava, ciljeva i dobiti u psihološkom

OBITELJ

SIGURNI internet

Osim toga, postoji i niz besmislenih i nekorisnih, komercijalnih stranica, pretrpanih lažima i velikim brojem lažnih novosti i poruka. Uz pomoć chata, e-maila i mobitela moguće je uspostaviti virtualne kontakte s osobama koje će se lažno predstaviti i zahtijevati da uspostave i fizički kontakt, a tu je potrebno biti vrlo pozoran.

Jedna je od najvažnijih stvari, kako biste osigurali one koji se služe internetom, osobito djecu i

mlade, da se upoznate s nekoliko jednostavnih pravila. Primjerice, kad se uspostavi kontakt s nepoznatim osobama, nije dobro otkriti ime, prezime, adresu i telefonski broj jer ih mogu iskoristiti na nama neželen i neprihvatljiv način. Moramo biti vrlo oprezni s novim internet-poznanstvima, a do fizičkih bi susreta trebalo doći samo u iznimnim prigodama i pod nadzorom odraslih.

Kako bi se izbjegle riskantne situacije služenja internetom, dosta je pridržavati se nekih jednostavnih savjeta, primjerice – postaviti računalo u sobu u kojoj borave svi članovi obitelji.

To ne bi trebala biti samo mjera opreza, već ponajprije poruka da računalo pripada svima i da se treba naučiti dijeliti. Osobito se

važno služiti programima koji filtriraju, kako bismo ograničili mogućnost da tijekom surfanja internetom naletimo na materiale nasilnoga sadržaja.

Poželjno je u razgovoru s djecom odrediti pravila te razjasniti kakve je stranice dobro izbjegavati i zbog čega; mogu li se igrati i kakve on-line igrice; što je dobro skinuti s mreže te u koje vrijeme i koliko se mogu služiti internetom tijekom dana.

Roditeljima ne preostaje drugo doli naučiti se služiti (ili barem pokušati razumjeti) tehnološkim sredstvima poput računala, elektronske pošte i sl., kako bi se mogli snalaziti u tom privlačnom labirintu, možda i uz pomoć vlastite djece!

M. R. Pagliari

DJeca

POLAZAK u vrtić

Plakanjem dijete izvanjski pretjerano izražava strah koji proživljava jer još ne posjeduje pojma vremena i nema dovoljno iskustva, pa ne shvaća da će se mama vratiti. Stoga ćemo se složiti da dijete uistinu ima razloga plakati. Treba to razumjeti i pomoći djetetu da se uklopi u stvarnost, dajući smisao iskustvu koje će tek steći. Željeli bismo da se ljudi i prema nama tako ponašaju kada trpimo. Naime, voljeli bismo da nas oni koji su uz nas, bez prijetnja i ukora razumiju i ohrabre. Tako je djetetu svaki put kad se mora rastati s mamom ili nečim što mu se sviđa. Možete mu reći: Znam da bi želio ostati s mamom, ali sada moraš ostati s tetom i djecom. Tu će ti biti lije-

po, igrat ćeš se, a kad se vratim, ispričat ćeš mi što si radio. Takve ili slične riječi koje vam srce nametne vrlo su važne jer mogu osmislići težinu rastanka. Plaćanje ne smije zabrinjavati, razumljivo je da dijete plače jer je majka osoba s kojom je najviše vezano.

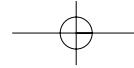
Načini odvajanja od nje često označuju razlike između normalnoga i patološkog razvoja. Fizička i psihička prisutnost ili odsutnost majke najvažniji je i odlučujući uvjet emotivnoga razvoja djeteta. Trenuci odvajanja temeljni su čimbenik zdravoga individualnog razvoja. Potvrđuju to i različiti problemi koje možemo zamijetiti u osoba koje su majke prerano napustile. Normalna povezanost, kakvu pokazu-

(2) arhiv CN

je vaše dijete, znak je da će se vaše dijete razviti u osobu koja sebi zna pomoći, koja zna tražiti i pružiti pomoć, koja ima dobru sliku o sebi i povjerenje u druge.

E. Aceti

INTERVJU

Bosiljka Bačura u uredu Centra za pomoć trudnicama u nevolji "Djetešće, na sunašće!"

Gospođa Bosiljka Bačura se dala na raspolažanje za pomoć trudnicama u nevolji i to radi predano, skromno, sa žarom, radujući se i najmanjem pomaku, neizmjerno zahvalna za svaki spašeni život. Njezino se zalaganje ne može nazvati samo radom, jer je to mnogo više, to je jednostavno poziv koji se slijedi bez obzira na poteškoće.

Za njom je 15 godina rada u građanskoj udruzi "Djetešće, na sunašće!" koju je osnovala početkom 1993. u župi sv. Marka Križevčanina u Zagrebu, u Selskoj cesti, zahvaljujući danas pokojnom župniku Franji Juraku. Danas su registrirani kao građanska udruga civilnoga društva.

Kako ste se odlučili na tako nešto?

Majka sam šestoro djece i ne rijetko sam doživjela da su mnogi gledali na mene s prijekorom i pitali me što će mi djeca. Njihov stav na mene je djelovao poput zabodenog noža u srce, a osjetila sam da je tako svakoj majci. Dakle, kao majka sam doživjela napade i nepoštivanje prema ženi koja želi roditi svoje dijete i htjela sam joj pomoći. Praktična sam vjernica od djetinjstva i snažno su me pogadale riječi iz Evangelijskog: "Što god učiniste jednomu od ove moje najmanje braće, meni učiniste!" (Mt 25, 40). Pitala sam se što ja konkretno radim za najmanje. I osjetila sam u sebi zov da trebam početi.

Odluka je u meni sazrijevala kad sam počela djelovati u javnosti kao predsjednica općine Trešnjevka 1990. godine. To je bilo vrijeme rata. Razgovarajući s ljudima, htjela sam nešto učiniti za naš narod koji je toliko trpio. Radeći kasnije kao pravna savjetnica u Ministar-

Dina Perkov

U BORBI za život

Mnogi se ljudi danas slažu s tvrdnjom da je ljudski život najveća vrjednota, da je ugrožen i da se za njega treba više založiti, zaštititi ga... no je malo onih koji to doista čine

stvu rada i socijalne skrbi, vidjela sam da se kroz državne propise zapravo vrlo malo može učiniti da se ženama u trudnoći pomogne donijeti svoje dijete na svijet.

Direktor talijanskog dnevnika "Il foglio" Giuliano Ferrara pobačaj je nazvao legalnom smrtnom kaznom i pokrenuo kampanju moratorija na pobačaj...

Potpuno se slažem s njegovom tvrdnjom. Doista, kada žena želi učiniti nasilni prekid trudnoće-abortus, ona tada izriče svom djetetu smrtnu kaznu. Danas se u svijetu mnogi bore protiv smrtnе kazne pa tako i mi želimo zaštititi to dijete jer ono

ima pravo na život, neovisno o volji svoje majke. Ono je već mali čovjek sa svojim određenim osobinama dječaka ili djevojčice. Želimo ukazati trudnici da je dobro da rodi dijete i ostvari svoje sretno materinstvo. Kao majka znam da svaka žena intuitivno želi roditi dijete kad sazna da je trudna.

Nisu dovoljno poznate posljedice nasilnog prekida trudnoće.

Nipošto! Zato trudnici savjetujemo da ne žuri s odlukom o abortusu prije nego sazna sve činjenice o tome. Ona mora znati da je abortus način usmrćivanja djeteta i težak zahvat koji ostavlja posljedice na njezinom tijelu i duši. Mora saznati

**Đina
Perkov**

o post-abortivnom sindromu koji će je pratiti cijeli život. Nitko ne govori koliko žene trpe poslije toga. Ako trudnica ima bilo kakvih problema u vezi sa trudnoćom, oni su ljudske naravi i mogu se rješavati na humani način.

Od osnutka do danas kroz Vašu je udrugu prošlo više od 4600 žena. Neka njihova svjedočanstva ste i objavili.

U dva izdanja knjižice "Djetešće, na sunašće!" objavila sam više istinitih životnih priča žena koje su, unatoč velikim pritiscima da ubiju svoje začeto dijete, rodile i postale presretne majke. Ima i svjedočenja žena o učinjenom abortusu i žaljenja za tim puno godina poslije. Ima jedan članak gdje žena 14 godina nakon abortusa tako filmski opisuje što doživljava.

Mi imamo lijepi broj obitelji s više djece, nekoliko obitelji sa sedam, s pet ili četvero djece, koje sve svjedoče da ne bi imali tu djecu da nije bilo nas.

Zašto žene najčešće dolaze kod vas?

Iz rada naše udruge svjedočim da najčešće dolaze žene koje čekaju treće dijete i zbog pritiska okoline pomišljaju na pobačaj. Takve se situacije

nažalost nerijetko događaju i u tradicionalnim katoličkim obiteljima. Razlog tome je mnogo više duhovna nego materijalna bijeda. Mi imamo puno žena koje su materijalno sređene, ali ta duhovna bijeda zapravo ih koči da rode dijete.

U našu udrugu dolazi puno žena bez vjere i drugih vjera. Mi se oglašavamo da želimo pomoći svakom djetetu da se rodi.

Kakvu pomoć pružate?

Naše je savjetovalište otvoreno svakoga dana od 9 do 14 sati. Dajemo duhovnu i psihološku potporu trudnicama, ali i pravne savjete, budući da sam ja pravnica. Mogu reći da vlada veliko neznanje vezano uz prava koja žena može ostvariti po našim propisima, a pomoći je inače vrlo mala.

Osim svega toga, mi trudnici u nevolji pružamo konkretnu materijalnu pomoć, što je vrlo važno. Dakle, ohrabrujemo je riječju, ali treba i djelom pomoći. Mi je možemo opremiti, ona može dolaziti i svaki mjesec ili čak češće k nama, ako je po našoj diskrecionoj ocjeni zaista u materijalnoj bijedi.

Pomoć se sastoji u odjeći i hrani za dijete. Prošle godine imali i deterdžent, pelene...

Početkom godine poduzeli smo korizmenu akciju sakupljanja novca za pelene.

Ime udruge je vrlo originalno. Kako je nastalo?

Kad smo počeli raditi, javio nam se svećenik Stjepan Gnječ iz Australije. Pitao je da

li bismo udruzi dali ime "Djetešće, na sunašće"! Ja sam mu odgovorila: "Svakako!" Od tada nas svake godine redovito podupire za Uskrs i za Božić.

Dobivate li financijsku potporu?

Možemo reći da ovaj posao ovisi o našoj ljubavi, ali zapravo nam treba financijska pomoć. Tko želi poduprijeti naše zaloganje, svaki i najmanji prilog je dobrodošao.

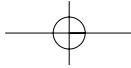
Pomoć koju dobivamo javljači se na razne natječaje vrlo je oskudna. Više puta smo dobili potporu od grada Zagreba i jednom od Ministarstva obitelji. Sa žaljenjem moram reći da najveći dio sredstava koja se dijele idu za druge namjene, između ostalog za zaštitu životinja... Nema interesa da se zaštiti trudna žena.

Radit ćemo to dok Bog bude htio i dok budemo imali snage. Ovu godinu ćemo završiti, ali razmišljale smo: ako je naš zakon toliko liberalan u tome, onda mi radimo u ilegalu.

No zahvaljujući Božjoj providnosti mi smo se do sada uvijek uspjeli pokriti.

"Radeći u našem Centru spasili smo na stotine djece, a knjižice svjedočanstava 'Djetešće, na sunašće!' nastale su na temelju mojih zapažanja i svjedočenja samih trudnica o borbi za život i kad je sve protiv života."
(B. Bačuna u predgovoru knjizi)

UBORBI ZA ŽIVOT

*Knjižice je objavio
Filozofsko-teološki
institut Družbe
Isusove iz
Zagreba*

*Fotografija
fetusa
u petom mjesecu
života*

***Hrvatska, dakle, nema dobru
natalitetnu politiku...***

Poznato je da su demografske statistike u Hrvatskoj katastrofalne. U prosječnoj hrvatskoj obitelji tek je jedno ili dvoje djece. Više imamo umrlih nego rođenih. Stanovništvo se na godinu smanjuje za više od 10.000 ljudi.

U Hrvatskoj je na snazi Zakon o zdravstvenim mjerama za ostvarivanje prava na slobodno odlučivanje o rađanju djece iz 1978. godine. Taj zakon ima sva komunistička obilježja, zastario je i loš. Očekujem od šestog saziva Hrvatskog sabora da ga ukine i donese novi zakon koji će biti u skladu s Konvencijom o pravima djeteta koju je Hrvatska potpisala 1992. U njoj stoji, među ostalim, u članku 3:

1. U svim akcijama koje se odnose na djecu, bilo da ih poduzimaju javne ili privatne ustanove socijalne skrbi, sudovi, državna uprava ili zakonodavna tijela, najbolji interes djeteta mora imati prednost.

2. Države stranke se obavezuju da će odgovarajućim zakonodavnim i upravnim mjerama osigurati takvu zaštitu i skrb djeteta kakva mu je prijeko potrebna za njegovu dobrobit...

Tvrdim kako je nedopustivo da Hrvatska kao potpisnica te Konvencije još nije ukinula Zakon o zdravstvenim mjerama za ostvarivanje prava na slobodno odlučivanje o rađanju djece iz 1978. godine. Danas kada je znanost dokazala trodimenzionalnim ultrazvukom da je dijete

u majčinoj utrobi već čovjek koji raste i želi se roditi, nitko ne može reći da je najbolji interes djeteta da mu se po želji nekoga nasilno prekine život. Potrebno je otvoriti raspravu za donošenje novog zakona. Znamo da će biti velike problemike oko toga, ali istina se

govorio još prije par godina. Očekujem da će njegovo ministarstvo izraditi novi zakon o zaštiti djeteta od njegova začeća i dati ga čim prije na javnu raspravu. Koliko znam, to očekuju i druge udruge iz obiteljskog pastoralu i mnoge udruge civilnog društva koje vode brigu o dobrobiti djece.

Zanimljivo je da su u našoj novoj državi već sva područja taknuta u svim zakonima i promijenjena su, a za ovo se ne usude niti otvoriti raspravu. Zbog čega? A 84 % stanovništva izjašnjavaju se kao katolici!

Nisam znala odgovoriti na pitanje kojim je gđa Bosiljka zaključila naš razgovor. U ovom materijalističkom vremenu udruga "Djetešće, na sunašće!" bori se za kulturu života.

Bez obzira na njezinu dob ili vjeru, žena koja pokuca na vrata ovoga Centra dočekuje se raširenilim ruku. Poželimo im još puno godina uspješnog djelovanja i podržimo ih kako možemo. □

arhiv CN.

treba reći kako dijete ima pravo na život i da nitko nema pravo prekinuti njegov rast u majčinoj utrobi.

Poznato je da je novi ministar zdravstva gospodin Darko Milinović protiv abortusa i o tome je kao ginekolog javno

"DJETEŠĆE, NA SUNAŠĆE!"

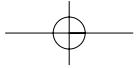
Centar za pomoć trudnicama
Međimurska 21/II, 10 000 Zagreb, Hrvatska
tel/fax: 01 / 3776 - 548
e-mail: bosiljka.bacura@zg.t-com.hr
www.djetesce-na-sunasce.hr

Novčani prilozi mogu se poslati na račune kod VOLKSBANK, Zagreb, Varšavska 9.

Žiro račun: 2503007-1100004934

Devizni račun: 412031-7114

Swift Code VBCRHR22 IBAN: HR0625030071100004934

UKRATKO

PUTOVI dijaloga / 5

HINDUISTI

Važniji događaji

2001. – prvim putovanjem Chiare Lubich na sjever i jug Indije u siječnju 2001. otvara se dijalog s hinduizmom. U Coimbatoreu, u državi Tamil Nadu, dvije gandijske institucije – Shanti Ashram i Sarvodaya Movement –

Chiari dodjeljuju nagradu «Pobornik mira». U obrazloženju čitamo: "Chiara Lubich je neu-morna u sijanju sjemena mira i ljubavi među svim ljudima, učvršćujući tako krhklu sliku mira na kojoj se razvija napredak, blagostanje, kultura i duhovnost svijeta". Na svečanosti na kojoj je sudjelovalo preko 500 osoba, hinduista i pripadnika drugih religija, Chiara je govorila o svom duhovnom iskustvu.

Na tom se putovanju susrela i s preko 600 studenta i profesora sveučilišta Somaiya iz Mumbaija (Bombay), jedne od hinduističkih institucija najviše zauzetih u međuvjerskim odnosima. Započinje duboki dijalog i na akademskoj razini.

2002. – prvi hinduističko-kršćanski simpozij u Centru Marijapoli u Castelgandolfu kraj Rima na temu "Bhakti i Agape, putovi ljubavi prema Bogu". Na njemu su s Chiarom sudjelovali akademici dviju religija. Taj susret profesorica Kala Acharya nazvala je "dubokim duhovnim iskustvom, a ne samo akademskom vježbom".

2003. – Chiara Lubich vraća se u Indiju: U Mumbaiju/Bombayu se produbljuje međuvjerski dijalog s kulturnim centrom Bharatiya Sanskriti Peetham sveučilišta Somaiya, potom s Bharatiya Vidya Bhavan, centrom nastalim s ciljem otkrivanja korijena hinduističke kulture i sa Swadhyaya Family, pokretom proširenim u čitavoj Indiji, s preko 8 milijuna pripadnika.

2004. – drugi hinduističko-kršćanski simpozij na temu "Duhovni putovi u hinduizmu i u kršćanstvu". Sudjeluju profesori iz Mumbaija, Goe, New Delija i SAD-a, te gandijski vođe s juga Indije i iz Maduraija, zajedno s članovima Centra za međuvjerski dijalog i Studijskog centra Pokreta fokolara. Simpozij je zaključen odlukom da što više prošire poruku bratstva koju današnji svijet žurno treba.

BUDISTI

Važniji događaji

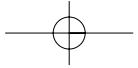
1979. – prvi kontakti s budistima sežu u vrijeme kada je Chiara Lubich srela Nikkyja Niwana, Japanca, predsjednika i utemeljitelja velikog budističkog laičkog pokreta Risso Kosei-kai s 6 milijuna pripadnika i jednoga od utemeljitelja Svjetske konferencije religija za mir (WCRP).

1981. – Nikkyo Niwano poziva Chiaru u Tokio da o svom kršćanskom iskustvu govori pred 12.000 budista.

U međusobnom otvaranju vrijednotama drugih, sve više se produbljuje duboka prijateljska veza između članova dvaju pokreta i započinje suradnja u korist mira.

Osamdesetih godina dogodio se susret Pokreta fokolara s patrijarhom budističke škole Tendai-shu, prečasnim Etaim Yamadom, Japancem koji je na poziv Ivana Pavla II. godine 1986. sudjelovao na međunarodnom molitvenom skupu u Asizu. U kolovozu 1987. prečasni Yamada priredio je međuvjerski sastanak na vrhu u duhu Asiza na Brdu Hiei blizu Kyota u Japanu, na kome je sudjelovala skupina Djece za jedinstvo Pokreta fokolara iz raznih zemalja. Kao predstavnici njihovih prijatelja iz cijelog svijeta oni su mu predali poruku za mir s više od 147.000 potpisa. Odnosi s Tendai-shu s godinama su se razvijali. Prečasni Yamada je produbio duhovnost jedinstva i rekao: «Kad bi 3 ili 4 generacije živjele u duhu Pokreta, svijet bi se promjenio.»

1997. – ponovno u Kyotu, na desetu obljetnicu susreta na

PUTOVI DIJALOGA / 5

Brdu Hiei – uz nazočnost više od 2000 budista, šintuista te delegata kršćanskih Crkava i drugih religija – Djeca za jedinstvo predala su svoju poruku za mir novom vođu Tendai škole, prečasnom Eishin Watanabe. Natalia Dallapiccola, suodgovorna u Centru za međuvjerski dijalog Pokreta fokolara iznijela je iskustvo Pokreta u približavanju mladim naraštajima i osobama koje ne vjeruju (2.- 4. kolovoza).

1997. – susret Chiare Lubich s vrhovnim patrijarhom tajlandskog budizma H. H. Somdet Phra Nyanasamvara koji ohrabruje dijalog i suradnju. O svom duhovnom iskustvu Chiara govori pred više od 800 redovnika, redovnica i laika, na sveučilištu i u jednom budističkom samostanu u Chiang Maiju. To je prvi put da se kršćanska žena obraća budističkim redovnicima. Veliki učitelj Ajahn Thong, koji je Chiari pozvao, predstavio ju je sljedećim riječima: "Mudrac nije ni muškarac ni žena, ni dijete ni odrasli... Kad netko upali svjetlo u tami, ne pitamo tko je on. Chiara je ovde da nam daruje svjetlo koje je doživjela". Nakon toga će se u Chiang Maiju otvoriti dva centra Pokreta kako bi se ovaj dijalog nastavio i razvijao.

2000. – delegacija od 60 budista – redovnika i laika – iz Nichiren-shu, jedne od naj-

tradicionalnijih japanskih škola, posjećuje Centar Marijapoli u Castelgandolfu. Osobito ih pogoda duh jedinstva što ga je njihov utemeljitelj još prije 750 godina pokušao provesti u praksi između budističkih škola (lipanj).

U Tokiju Djeca za jedinstvo sudjeluju na prvoj *Konferenciji djece za budućnost*, koju je organizirala japanska budistička udružuga Myochikai. Na završetku konferencije upućuje se programska poruka (kasnije uručena svim veleposlanstvima) dok Djeca za jedinstvo u raznim zemljama započinju akciju uspostavljanja kontakta s političarima na raznim razinama. Od tada se nastavlja suradnja s Myochikai kako bi se promovirale aktivnosti za mir među djecom svijeta.

2004. – u travnju se u Castelgandolfu održao prvi budističko-kršćanski simpozij na temu *Dharma i budistička samilost – kršćanski agape*. Bili su nazočni redovnici i laici Theravada budizma, redovnici

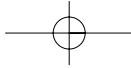
iz Tendai-shu i Nichiren-shu budizma Mahayana, kao i vođe iz pokreta Risho Kosei-kai. Dharma se produbila kroz izlaganja i iskustva tajlandske budista, a Japanci su razvili pojам samilosti, glavne kreposti, tako drage budizmu Mahayana.

Kršćani su predstavili značenje agape i njezinu primjenu na razna područja ljudskoga života. Naime, življenje ljubavi jest temelj na kojem se gradi dijalog u ozračju povjerenja i užajamnog razumijevanja. Na kraju susreta sudionici su se uputili na audijenciju s Ivanom Pavlom II. kojemu su u trenutku fotografiranja riječima i darovima mogli izraziti poštovanje i ljubav.

Nova stranica bratstva ispisana je na prvoj turneji skupine *Gen Verde u Japanu*, na poziv pokreta Risho Kosei-kai, od 26. rujna do 1. prosinca 2004.

2006. – prigodom stote obljetnice rođenja Nikkyja Niwana, Chiara Lubich u jednom članku tjednika pokreta Risho Kosei-kai, Kosei Shimbun, podsjeća na duboku vezu stvorenu kroz te godine. "Pred širenjem mržnje i nasilja – čitamo u članku – ovo ostvareno svjedočanstvo bratstva uzor je za vjernike različitih religija. Imam dojam – dodaje – da će spas sutrašnjem svijetu donijeti muževi i žene promijenjena srca, koji u svijetu šire struju sveopće ljubavi".

2006. – Od 24. do 27. travnja u Osaki i na Brdu Hiei u Japanu održao se drugi budističko-kršćanski simpozij na temu Dharma i budistička samilost – kršćanska agape u organizaciji Tendai-shu, jedne od najstarijih budističkih škola i suvremenog pokreta Risho Kosei-kai, uz sudjelovanje budističkih redovnika i laika iz Tajlanda. Pokret fokolara predstavljala je skupina iz međunarodnog Centra za međuvjerski dijalog i iz Škole Abba, uz članove Pokreta iz raznih zemalja Azije i iz SAD-a.

CRTICE IZ SVAKODNEVNICE

Otkad je svijeta i vijeka uvijek je bilo i bit će prosjaka. Nema grada čije uglove ne drže, poput kipova, crkava i palača, ta stvorenja gdjegod nijema, a gdjegod vrlo pričljiva, zanijeta u svoja „ontološka“ promišljanja ili pogнутa što nad svojim praznim stomakom, što nad svojom ispraznom sudbinom.

Trogir nije nikakva iznimka, po prosjacima se grad poznaće. I oni prate izmjene stадuna. Ni na kraj pameti im nije ni da se pote ni da se nepotrebno smrzavaju. Kad ih toplina proljetnog sunca natjera, izmile iz svojih skloništa. Pravo vrijeme za prosjačenje, no ništa manje intenzivno od rane jeseni. Prosjaci putuju gdje je plodnije tržiste, prate sajmove i hodočašća, mole milostinju tamo gdje su ljudi „najtanji“. „Kad ti daješ milostinju neka ti ne zna ljevica što ti čini desnica...“ (Mt 6,3). Pokazuju svoje rane ili svoju usnulu nejačad, ali su im snovi skriveni pod zamazanim haljama, pod bezizražajnom mimikom maske koja u danom trenutku prikazuje nešto što nevješt promatrač nazivlje jad ili bol. Ne, nije nam dopušteno da im razotkrijemo dušu. Prvo maska, onda poplun jala, pa još nekoliko „geoloških“ slojeva, nešto sitne *munite*, ispružena ruka ili otrcani šešir, pa još dublje i dublje...

Ponekad nam se čine da samo poziraju, da drže jedan položaj tijela satima i satima kako bi kakav umjetnik što vjernije oblikovao poetiku njihova prosjačka dostojanstva, no ova lirska predodžba vjerojatno ne odgovara istini. Oni su, poput kakva naslijedena urbana nakita, uvažavano „dobro“, nešto prema čemu se mjeri humanost jedne malomišćanske sredine i priskrbljuje karta za raj, no tjeraju se iz kafića i dućana, loše utječu na promet, zamazani su i vonjaju na neimaštinu, tugu i bezdan ljudske duše. Kako se bojimo naslućene praznine. Jer prosjaci su živi jedino u svojim snovima, pod krinkom vlastitog nesvesnog. Oni žive dok bunovno spavaju pod ravnomjerno prostrtim dnevnim tiskom, dok im se „Bounuelovska“ noć prožima s raskošima nedostižnih toplih domova i urednog života koji promatran kroz rasvijetljeni prozor pjeva i cvrkuće poput kakvog šarenog jingla s TV prijemnika.

Koja je, dakle, razlika između njih i nas? U vonju, u bezdanu, u savjesti? Oni nisu dužni da nas prepoznaju. Možete u ofucani klobuk ili ispružen dlan pustiti novac sedam puta u pola sata, oni vas neće razlikovati od ruke koja je to isto napravila prije vas. Oni gledaju u lica, ali ih ne razaznaju jer vide samo gestu ruke koja daje. Stoga im se, dok se rasipaju blagoslovima, osvećujemo što nas podsjećaju na mrak vlastite nutrine, na nesigurnost vlastite egzistencije. Na manjak savjesti. Izmišljamo im kuće i vile, gastarabajterske penzije i druge nevjerojatno izdašne izvore prihoda. Prosjačenje je, eto, hobi kojim nadomeštaju manjak socijalna senzibiliteta. Nisu adekvatno prodruštvenjeni. Za slomiti jezik.

Tu u našim ulicama, dok caruje naše licemjerje i egoizam, događa se opstanak relacije koja je u biblijskim razmjerima preduvjet za revitalizaciju elementarne humanosti. Relacije između „njih“ i „nas“. Suvremeno društvo se rastače od nehata, a utemeljeno je na filantropskoj želji za rješavanjem zagonetke ljudske bijede.

**Paola
Glavurtić**

PROSJACI

Proturječnost nepodnošljiva za one koji se još satima nakon „bliskog susreta s trećom vrstom“ pitaju jesu li trebali dati ili nisu, koliko i jesu li dovoljno... da, ne, da, ne...? Tamo gdje ima prosjaka, svaki grad je Jeruzalem. □

ŠTO SI TO STAVIO NA GLAVU?!

POKLON OD VEDRANE...

DOPUŠTATE MI Ovu AUTOBIOGRAFSKU PRIČU? HVALA

A TKO JE VEDRANA?

JEDNO STVORENJE PLEMENITA DUHA.

I JA BIH VOLIO IMATI PLEMENITI DUH!

PA POČNI I TI S KOJIM POKLONČIĆEM!